

1945

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΑ

ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

ΙΔΡΥΘΕΝ ΕΝ ΕΤΕΙ 1879

«Τέρπειν ἅμα καὶ διδάσκειν»

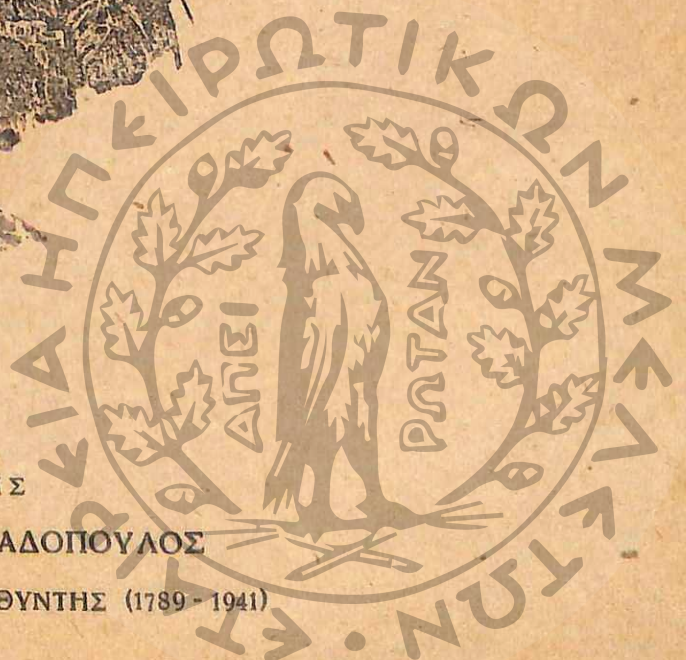
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'. — ΤΟΜΟΣ 1^{ος}



ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

† ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΙΔΡΥΤΗΣ, ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ (1789 - 1941)



“Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ,,

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΟΔΟΣ Γ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 28-ΤΗΛ. 55-536

“Η έτησία συνδρομή. δια τὸ 1946 (ἀπὸ
1ης Ἰανουαρίου) ὠρίσθη εἰς **δραχ. 15.000,**
ἐξάμηνος **δραχ. 8.000,**

Παλαιοὶ Τόμοι Β' Περιόδου, μόνον ἄδε-
τοι, ἕκαστος **δραχ. 10.000.**
(Οἱ ἐξαντλούμενοι ἀνατιμώνται)

Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ **Νικολάου Παπα-
δοπούλου** (26 Ἰουνίου 1941) τὴν διεύθυν-
σιν τοῦ Περιοδικοῦ ἀνέλαβεν ὁ ἀκαδημαί-
κός **ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ,** ἀρχι-
συντάκτης ἀπὸ τοῦ 1895.

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΖΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ :

Γιάννης Περγαλίτης	127
Γουρουνάκι (τὸ)	79
Εἰρήνη	26
Ζέ-ζε (τὸ)	47
Ἰσραήλ	103
Καλὸ (τὸ) τοῦ κακοῦ	15
Καλῶς σὰς βρῆκα	3
Κυνηγοὶ μικροβίων	71
Δάσκαρος καὶ Βλαχογιάννης	9
Νικόλαος (ὁ) Ποριώτης	55
Νίκος Ἐπισκοπόπουλος	115
Παιδιά (τὰ) γεινοναῖς	39
Σκοπὸς (ὁ) τῆς παιδείας	63
Τέλλος Ἀγρός (μὲ 2 εἰκόνες)	32
Χριστούγεννα 1945	139

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ : σὲ κάθε φύλλο ἀπὸ τοῦ 1ου μέχρι τοῦ τελευταίου.

Ἀμέλεια (ἡ)	138
Ἀνατροφή	34
Ἀντίθεση συμφερόντων	85
Ἀόρατες (οἱ) ἀλυσίδες	4, 18, 27, 67, 74, 80

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ :

Ἀποτελέσματα Διαγωνισμοῦ Ἱστορικῶν καὶ ἄλλων ἀνακριβειῶν	87
Ἀποτελέσματα Διαγων. Εὐσήμεων 1943 καὶ 1944	111
Γράφω καὶ σβύνω	42
Διαβολάκος (ὁ) καὶ ὁ χωριάτης	23

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ :

303 Διαγωνισμὸς Λύσεων	10
43 Διαγωνισμὸς Εἰσπαθώματος	73
Διαγωνισμὸς πρὸς σύνθεσιν Πνευματικῶν Ἀσκή- σεων διὰ τὸ 1945	19
Εἰκόνες παιδιῶν ἐκ τοῦ φυσικοῦ	17, 48, 56, 64, 72, 113
Εἰκόνες σκυλιῶν ἐκ τοῦ φυσικοῦ	24

ΕΝΑ ΕΞΥΠΝΟ ΠΑΙΔΙ. Ἰνδιάνικο παραμῦθι γὰ μικρὰ παιδιά (μὲ εἰκόνες) εἰς τὰ φυλ. 1 μέχρι τοῦ 15ου.

Εἰρήνη	57
Ἐνα καλάθι ροδάκινα (κωμωδία σὲ τρεῖς εἰκόνες)	118, 128
Ἐνας ἀπλὸς λογαριασμὸς	109

Σελ.

Θέλετε νὰ μάθετε πῶς... φωτίζονται οἱ πόλεις ἄλλοτε καὶ τώρα ;	120
Ἱστορία (ἡ) τῆς Λενωῶς	84, 97
Κακὸς (ὁ) Βασιλιάς καὶ ὁ καλὸς ψύλλος	121, 129
Καλὰ Χριστούγεννα (εἰκόνα)	38
Κεφαλή (ἡ) τοῦ Φαύνου (μὲ 3 εἰκόνες)	143
Κόκκινα αὐγά	114

ΜΑΥΡΟ (ΤΟ) ΒΕΛΟΣ : Μυθιστόρημα ὑπὸ Ροβέρτου Δ. Στήβενσον (μὲ εἰκόνες) εἰς ὅλα τὰ φύλλα ἀπὸ τοῦ 1ου.

Μὴν κατῆς	93
Μπίκος (ὁ)	108
Νέα (τὰ) τοῦ 1945	11
Νέα (τὰ) τοῦ 1946	147
Ὅταν πρωτόγινε δάσκαλος	96, 104
Παιδιά ἀπ' ὅλο τὸν κόσμον (φωτογραφίες)	61, 90, 101

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ : σὲ κάθε φύλλο ἀπὸ τοῦ 1ου.

Παίζουμε Καραγκιόζη	108
Παραμυθένια Χριστούγεννα	139
Πέντε καὶ ἓνα	79
Περιεχόμενα τῶν Τόμων	136
Περιπέτεια (ἡ) μιᾶς ψιψίνας (μὲ 2 εἰκόνες)	94
Πλάκα (ἡ)	27

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ : σὲ κάθε φύλλο ἀπὸ τοῦ 1ου

Ποντικός (ὁ) μου	103
----------------------------	-----

ΠΡΟΑΣ Ο ΝΙΚΙΟΥ : Μυθιστόρημα ὑπὸ André Laurie (μὲ εἰκόνες) εἰς ὅλα τὰ φύλλα

Πῶς ἀποχαιρέτησαν τοὺς μακαρογάδες τὰ Ἑλληνόπουλα τῆς Δωδεκανήσου	119
Πῶς ὁ Πάτ ἐφόρεσε τὸ «Βικτώρια κρὸς»	42

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ : σὲ κάθε φύλλο ἀπὸ τοῦ 1ου.

Σκύλος (ὁ) ποῦ... τραγουδάει	53
Σχολεῖο (τὸ) τῶν παπαγάλων	129
Τάσος Τασούλης	58, 66, 70
Τραμπάλες	102
Φωνὲς ἀπὸ τὰ περασμένα	138
Χαριτωμένη	38

ΧΙΛΙΑ ΜΥΡΙΑ. Κάραβος (ὁ) καὶ ἡ καραβίνα.

Σελ.

Σελ.

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

	Σελ.		Σελ.		Σελ.
Ἄν (τοῦ Kipling)	50	Δίπτυχα.	30, 39, 57, 103	Σάν παραμῦθι	2
Ἀναμονή	121	Εἴμαστε νέοι	19	Στὸν Τέλλο Ἄγρα.	40
Βασιλοπούλα (ἡ) καὶ τὸ πουλάκι	115	Καρποὶ	19	Τξίτζικας (δ) καὶ τὸ τριζόνι.	5
Βρέξε	75	Λυπήσου μας Θεέ μου	108	Τραγοῦδι τῆς γενιᾶς μας	55
Γάϊδαρος καὶ βῶδι	127	Μολοϊστρα (ἡ)	22	Τραγοῦδι (τὸ) τοῦ πεύκου	91
Δεῦτε λαοὶ	79	Νέο (τὸ) σχολεῖο	129	Φῶς (τὸ) τῆς τέχνης	47
Διάθεση.	39	Οἰκοδόμος (δ)	132	Χριστούγεννα στὸ 1945	138

ΕΙΚΟΝΕΣ

Ὁ Τόμος οὗτος περιέχει 100 εἰκόνες καὶ κοσμήματα.



Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Έγκεινται υπό του Υπουργείου της Παιδείας ως ελεύθερον ανάγνωσμα δι' όλα εν γένει τὰ Σχολεία (1932).
Τιμηθέν διὰ του Αργυρού Μεταλλίου της Ακαδημίας Αθηνών (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ 1945 :

Διὰ τούς όκτώ μήνας (Μάιος-Δεκέμβριος)
Δρ. 1300. Κατά τετραμηνίαν Δρ. 700.
Τιμή φύλλου Δρ. 40.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΚΙ' ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
Αποσώπας: «Πρός τόν περιοδικόν «Η ΔΙΑ-
ΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ», όδός Γ' Σεπτεμ-
βρίου, αριθ. 28 — Αθήνας».

ΙΔΡΥΤΗΣ ΤΟ 1879
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ († 1941)

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ { ΜΑΡΙΑΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΥΘΑΛΙΑΣ ΧΡ ΝΑΤΣΙΟΥ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ Π. ΜΟΥΣΔΡΑΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΟΥ 1945

έξαιρετικώς, επειδή αρχίζει τόν Μάιον,
θά περιλάβη φυλλάδια, δωδεκάσελιδα ή
όκτασελιδα, όκτώ μόνον μηνών.

Παλαιοί Τόμοι, όριοι, τιμώνται από Δρ. 1500
έκαστος και άνω.—Ο ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ κατά φύλ-
λον άποκτά προνόμια συνδρομητού λαμβάνων
ψευδώνυμον δι' όλον τό έτος επί πληρωμή Δρ. 200

Περίοδος Γ'. — Τόμος 1ος

Αθήναι, 5 Μαΐου 1945

Έτος 67ον — Αριθ. 1

=ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ=

Κόκκινα Αύγά Διήγημα

Πόσον καιρό είχε νά ιδή στο
σπίτι τους κόκκινα αυγά ή Έλλη!
Ούτε και θυμόταν πιά καλώς-καλά.
Μά όχι, τό θυμόταν. Δέν ήταν τό
χρόνο εκείνο πού είχαν έρθει οι
Γερμανοί στην Αθήνα; Ναί, τότε
ήταν, εκείνες τίς ήμέρες. Τώρα τά-
φερνε όλα στο νοῦ της ή Έλλη: Τό
σπίτι ήταν άνάστατο. Τή μισή τους
μέρα — και τή μισή τους νύχτα πολλές
φορές — την περνούσαν
στο καταφύγιο, γιατί
κάθε τόσο ούρλιαζε ή
σειρήνα. Ο μπαμπάς
ούτε έρχόταν πιά καθό-
λου νά τούς δῇ, και μό-
νον πού τηλεφωνούσε
από τό Ναύσταθμο πώς
ήταν καλά. Έστελνε δ-
μως κάθε τόσο ένα ναύ-
τη μέ γράμματα για τή
μαμά και για τήν Έλλη
και για τήν Αθηνούλα
και τούς έλεγε. «Μή
χάνετε τό θάρρος σας!
Βαστάμε. Εμείς θά νι-
κήσουμε στο τέλος. Μην
ξεχνάτε, κοροῦλες μου,
πώς είστε Έλληνοπού-
λες!»

Καί τό διάβαζε αυτό
ή Έλλη της Αθηνού-
λας πού δέν ήξερε άκό-
μη νά διαβάξει και της
έλεγε, ότι αν μάθαινε ό
μπαμπάς πώς κλαίει
όταν άκούει σειρήνες,
θά τήν έστελνε στους
Ιταλούς, γιατί δέν θά
τήν ήθελε για κόρη του.

Καί ή Έλλη ύστερα πήγαινε στην
κουζίνα, όπου έδρισκε τήν κυρά
Αγγέλα μέ κάτι τόσα κόκκινα πρι-
σμένα μάτια νά λέει της Καλλιό-
πης:

— Ίδι, λαχτάρες! στη Λαμία λέει
φτάσανε οι άντίχριστοι και όταν έρ-
θουν, οῦλοι θά μάς κάψουνε, πού νά
τούσε κάψει ό Θεός!

Τότε ή Έλλη έδειχνε τό γράμμα
του μπαμπά κι' έλεγε:

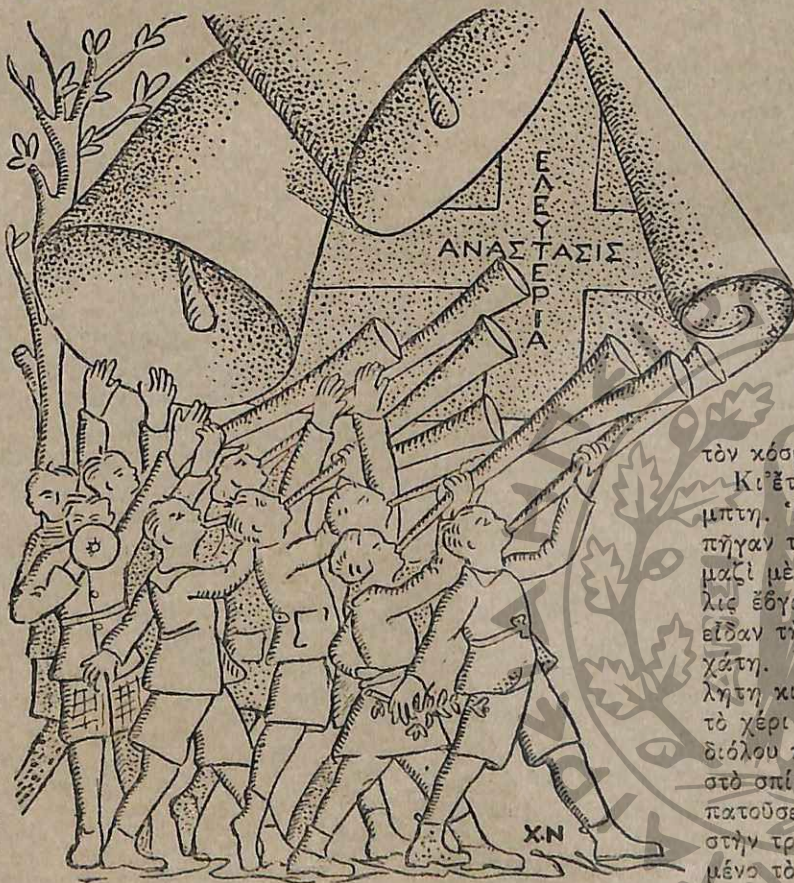
— Ο μπαμπάς μου λέει πώς θα-
στάμε και πώς στο τέλος εμείς θά
νικήσουμε. Καί ό μπαμπάς μου εί-

ναι άξιωματικός και ξέρει καλύτερα
απ' όλους!

Και ύστερα έβγαине ή Έλλη στο
μπαλκόνι νά ιδή τὰ Έγγλεζάκια πού
περνούσαν. Τούς Αυστραλούς μέ τὰ
μεγάλα καπέλλα και τούς άεροπό-
ρους μέ τὰ δικωχάκια τους, τόσο
στραβά βαλμένα στο κεφάλι, πού έ-
λεγε πώς βαστιούνται και δέν πέ-
φτουν.

Και τό άπόγευμα τίς έπαιρνε δια-
στικά-διαστικά ή μαμά ή ή Καλλιό-
πη και πήγαιναν για λίγο στην εκ-
κλησία γιατί ήταν Μεγάλη Βδομάδα
και είχε κάθε μέρα ακολουθία. Και
τήν Έλλη τήν έπιανε ένας κόμπος
στο λαιμό νά δλέπει τή μαμά της νά
κλαίει όλη τήν ώρα και νά παρακα-
λή γονατιστή. Κι' όπου νά γύριζε τό
κεφάλι της δέν έδλεπε
παρά κλαμμένα πρόσω-
πα και γονατισμένες γυ-
ναίκες. Και της έρχό-
ταν κι' αυτής νά κλά-
ψει, μά τή στιγμή ίσα-
ία πού σφιγγόταν για
νά βγουν τὰ δάκρυα, τίς
έπαιρνε ή μαμά αυτήν
και τήν Αθηνούλα κι'
έφευγαν γρήγορα γρή-
γορα, γιατί οι «άντίχρι-
στοι» τόχαν τάμμα νά
έρχονται μόλις σούρου-
πωνε και νά κατεβάσουν
τόν κόσμο στα καταφύγια.

Κι' έτσι έφτασε ή Μεγάλη Πέ-
μπτη. Η Έλλη κι' ή Αθηνούλα
πήγαν τό πρωί νά μεταλάβουν
μαζί μέ τήν Καλλιόπη, μά μό-
λις έβγαιναν από τήν εκκλησία
είδαν τή μαμά νά έρχεται τρε-
χάτη. Ήταν κλαμμένη κι' άμί-
λητη κι' έπιασε τίς κόρες της από
τό χέρι χωρίς νά τίς κοιτάξει
διόλου και τίς πήγε σπίτι. Και
στο σπίτι ήταν... ό μπαμπάς! Περ-
πατούσε νευρικά επάνω κάτω
στην τραπέζα κι' είχε σκυμ-
μένο τό κεφάλι, μά μόλις είδε



ΟΙ ΑΟΡΑΤΕΣ ΑΛΥΣΙΔΕΣ

“Όταν ακούω ή βλέπω Έλλη νόπουλο να μην ξέρει κολύμπι, με πιάνουν τὰ νεύρα μου. Σ’ έναν τόπο που τον περιζώνει απ’ όλες τις μεριές ή θάλασσα—και τί θάλασσα! ή πιό ωραία κι ή πιό γαλάζια θάλασσα του κόσμου—τη βλέπεις και νομίζεις ότι σε παρακαλάει να γδυθής και να πέσης μέσα!—δὲ θάπρεπε να βρίσκεται κανείς που να μην ξέρη να κολυμπάει. Και τούς γονείς που μπορούσαν να μάθουν τὰ παιδιά τους κολύμπι, και δὲν τὰ μαθάν, θάπρεπε να τούς πάρη κανείς και να τούς στείλῃ ἐκεῖ κάπου στὰ βόρεια σύνορα τῆς δυτικῆς Κίνας, που ἀπέχουν απ’ τὴν πλησιέστερη ἀερογιάλια ὅσο περίπου ἀπέχει ή Ἀθήνα απ’ τὴν Πετρούπολη.

Κι’ εἶναι τόσο εὐκολο να μάθῃ κανείς κολύμπι! Ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶμουν πολὺ μικρὸς και δὲ θυμάμαι πια πὼς ἔμαθα, ἔχω δὴ ὅμως πάρα πολλοὺς να μαθαίνουν, ἄλλοι με φελλούς, ἄλλοι με κολοκύθες, κι’ ἄλλοι πάλι χωρὶς τίποτα, ἔτσι, βλέποντας τούς ἄλλους να κολυμπούν. Ὅπως ὁμως και σὲ τόσα ἄλλα, ἔτσι και στὸ κολύμπι, ὁ καλύτερος δάσκαλος φαίνεται ὅτι εἶναι τὸ φιλότιμο. Μιά φορά, στὴ Βάρκιζα, ἕνας φίλος μου φώναξε τὸ γυιό του, ποῦταν ἐπτά χρονῶ, και τοῦπε μπροστά σὲ ὅλους:

—“Αν δὲ μάθῃς ὡς τὸ βράδυ να κολυμπᾷς, θὰ χάσω ὅλη τὴν καλὴ ιδέα ποῦχω για σένα!

Σὲ λίγες ὥρες τ’ ἀγοράκι ἦρθε και μᾶς βόηκε, ἠλιοσημένο, ἀχτένιστο και περήφανο σὰν πειρατῆς, για να μᾶς ἀναγγεῖλῃ ὅτι κατόρθωσε και προχωροῦσε πάνω στὸ νερό, χωρὶς ν’ ἀκουμπᾷ στὴν ἄμμο οὔτε τὰ χέρια του, οὔτε τὰ πόδια του.

Ἀλήθεια, γιατί ὁ φελλὸς δὲ βουλιάζει;

Δὲν εἶναι βέβαια δύσκολο να ἀπαντήσῃ κανείς σ’ αὐτὴ τὴν ἐρώτηση, θέλει ὅμως λίγη προσοχή για να διατυπώσῃ κανείς τὴν ἀπάντησή του ἔτσι, ὥστε να μὴ χωράῃ καμμιά ἀντίρρηση. Γιατί ἂν πῆτε αὐτὸ που λένε ὅλοι, ὅτι ὁ φελλὸς εἶναι ἐλαφρότερος ἀπὸ τὸ νερό, ἕνας ἀκριβολόγος θὰ σᾶς ἀντιτεῖν ὅτι μισὴ δὲ φελλὸς εἶναι βέβαια βαρύτερος ἀπὸ ἕκατὸ δράμια νερό, κι’ ὅμως πάλι δὲ βουλιάζει, οὔτε μέσα σ’ αὐτὰ τὰ ἕκατὸ δράμια νερό.

Ἡ σωστὴ ἀπάντηση δὲν ἀναφέρεται μόνο στὸ βάρος, ἀλλὰ και στὸν ὄγκο που ἀντιστοιχεῖ στὸ βάρος αὐτό. Ξέρετε βέβαια ὅλοι τί θὰ πῇ ὄγκος. Εἶναι ὁ τόπος που πιάνει ἕνα σῶμα μέσα στὸ χῶρο. Για να μετρήσουμε ἕναν ὄγκο, μεταχειριζόμαστε για μονάδα τὸ κυβικὸ μέτρο. Λέμε π. χ. ὅτι για να χτίσουμε ἕνα σπίτι χρειαζόμαστε τόσα κυβικὰ μέτρα πέτρες και τόσα κυβικὰ μέτρα ξυλεία. Κι’ ἕνα σῶμα ἐπιπλέει στὸ νερό, ὅταν ἕνα κυβικὸ μέτρο απ’ αὐτὸ τὸ σῶμα ζυγίζει λιγώτερο απ’ ὅ,τι ζυγίζει ἕνα κυβικὸ μέτρο νερό.

Ἄν πάρω και ζυγίσω ἕνα κυβικὸ μέτρο φελλό, θὰ βρῶ περίπου 250 χιλιόγραμμα. Ἐνα κυβικὸ μέτρο νερό ζυγίζει ὅμως ἕναν τόννο, δηλαδή χίλια χιλιόγραμμα. Αὐτὸς, και μόνο αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος για τὸν ὅποιον ὁ φελλὸς δὲ βουλιάζει, ὅσο βαρὺς κι’ ἂν εἶναι. Γιατί ὅσο βαρὺς κι’ εἶναι, ζυγίζει πάντοτε λιγώτερο απ’ ὅ,τι θὰ ζυγίσει ὁ ἴδιος ὄγκος ἀπὸ νερό.

Τὸ σίδερο ὅμως βουλιάζει στὸ νερό, γιατί ἕνα κυβικὸ μέτρο σίδερο ζυγίζει περίπου ἐπτάμιση τόννους, δηλαδή ἐπτάμιση φορές περισσότερο ἀπὸ ἕνα κυβικὸ μέτρο νερό. Αὐτό, τὸ βιβλίο τῆς Φυσικῆς σας τὸ λέει κάπως ἄλλοιῶς. Λέει: τὸ **εἰδικὸ βάρος** τοῦ σιδήρου εἶναι ἐπτάμιση τόννοι για κάθε κυβικὸ μέτρο. Τὸ εἰδικὸ βάρος τοῦ φελλοῦ εἶναι διακόσια πενήντα χιλιόγραμμα για κάθε κυβικὸ μέτρο. Και χίλια χιλιόγραμμα εἶναι περίπου 780 δὲκάδες, δηλαδή ὅσο περίπου ζυγίζουν δεκατέσσερες καλοθρεμμένοι ἄντρες.

Για ν’ ἀποστομώσουμε λοιπὸν τὸν ἀκριβολόγο που θέλησε να μᾶς μπλέξῃ με τίς δὲκάδες και τὰ δράμια, θὰ τοῦ μιλήσουμε τὴ γλῶσσα τῆς Φυσικῆς και θὰ τοῦ ποῦμε:

—Κύριε, ὁ φελλὸς δὲ βουλιάζει γιατί τὸ εἰδικὸ του βάρος εἶναι μικρότερο απ’ τὸ εἰδικὸ βάρος τοῦ νεροῦ, δηλαδή μικρότερο ἀπὸ ἕναν τόννο για κάθε κυβικὸ μέτρο.

Ἄν ρίξουμε μιὰ ματιὰ γύρω μας, θὰ δοῦμε διάφορα σῶματα ποῦχουν τὸ κάθε ἕνα και διαφορετικὸ εἰδικὸ βάρος. Θὰ δοῦμε π. χ. τὴ θάλασσα με ἕνα εἰδικὸ βάρος ἴσο περίπου με τὸ εἰδικὸ βάρος τοῦ γλυκοῦ νεροῦ—ὄχι ἀκριβῶς ἴσο, γιατί στὴ θάλασσα βρίσκον-

ται διαλελυμένες μεγάλες ποσότητες ἀπὸ ἀλάτι, κι’ αὐτὸ αὐξάνει λίγο τὸ εἰδικὸ βάρος—θὰ δοῦμε τὸ χῶμα με μεγαλύτερο εἰδικὸ βάρος, κι’ ἀκόμα μεγαλύτερο εἰδικὸ βάρος θὰ βροῦμε στὶς πέτρες και στοὺς βράχους. Ἄν μπορούσαμε μάλιστα να δοῦμε και στὸ ἐσωτερικὸ αὐτῆς τῆς μεγάλης σφαίρας που λέγεται Γῆ, θὰ βλέπαμε ἐκεῖ σῶματα με πολὺ μεγαλύτερο εἰδικὸ βάρος, γιατί τὸ ἐσωτερικὸ τῆς σφαίρας αὐτῆς εἶναι γεμάτο ἀπὸ τεράστιες ποσότητες μεταλλῶν, σίδηρο και νίκελ.

Κανείς βέβαια δὲν ἔχει προχωρήσει ποτὲ ὡς τώρα στὸ ἐσωτερικὸ τῆς γῆς, πέρα ἀπὸ ἕνα πολὺ μικρὸ βάθος, ἕνα βάθος ὁλωσιόλου ἀσήμαντο ἂν τὸ συγκρίνῃ κανείς με τὴν ἀκτίνα τῆς γῆς τῆς σφαίρας, που εἶναι περίπου 6370 χιλιόμετρα. Αὐτὸ ὅμως δὲ σημαίνει τίποτε—οἱ γεωλόγοι εἶναι πολὺ καλά κατατοπισμένοι σὲ πολλὰ ζητήματα που ἀφοροῦν αὐτὸ τὸ ἐσωτερικὸ. Ἐτσι π. χ. ὑπολόγισαν πόσες μπορεῖ να εἶναι οἱ ποσότητες τῶν μεταλλῶν που ἀποτελοῦν τὸν πυρῆνα τῆς γῆς, κι’ ὕστερα ἀπὸ μιὰ μεγάλη σειρά ὑπολογισμῶν μᾶς εἶπαν ὅτι, ἂν μπορούσαμε να ἀνακατέψουμε ὅλα τὰ ὑλικά που ἀποτελοῦν τὸν πλανήτη μας, ἀπὸ τὸ κέντρο του ὡς τὴν ἐπιφάνεια, και να σχηματίσουμε ἔτσι ἕνα ἐντελὸς **δμοιόμορφο** μῖγμα, τὸ μῖγμα αὐτὸ θὰ εἶχε εἰδικὸ βάρος πεντέμιση περίπου τόννους για κάθε κυβικὸ μέτρο.

Ἡ πληροφορία αὐτὴ για τὸ μέσον ὄρο τοῦ εἰδικοῦ βάρους τῆς γῆς—ἢ για τὸ **μέσο εἰδικὸ βάρος** τῆς γῆς, ὅπως τὸ λέει ἡ Φυσική—εἶναι ἐξαιρετικὰ πολὺτιμη, γιατί μᾶς ἐπιτρέπει να ὑπολογίσουμε ἀμέσως τὸ **συνολικὸ βάρος** τοῦ πλανήτη μας. Να τὴν ζυγίσουμε τὴ γῆ ὁλόκληρη, εἶναι βέβαια ὁλωσιόλου ἀδύνατο. Ξέρουμε ὅμως ἀπὸ τὴ γεωμετρία ὅτι μιὰ σφαῖρα που ἔχει ἀκτίνα 6370 χιλιόμετρα, ἔχει ὄγκο—πάρτε ἀναπνοή:—1 082 841 000 000 000 000 κυβικὰ μέτρα, δηλαδή κατὰ παραπάνω ἀπὸ ἕνα ἑξάκις ἑκατομμύριο κυβικὰ μέτρα. Κι’ ἂν τὸ κάθε ἕνα απ’ αὐτὰ τὰ κυβικὰ μέτρα ζυγίσει πεντέμιση τόννους, τότε βέβαια ὅλη ἡ γῆ ζυγίζει—πάρτε πάλι μιὰ βαθειὰ ἀναπνοή:—5 950 000 000 000 000 000 τόννους, δηλαδή σχεδὸν ἑξὶ ἑξάκις ἑκατομμύρια τόννους!

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓ. Θ. ΚΑΚΡΙΑΝΣ

J. KEATS

Ο ΤΖΙΤΖΙΚΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΤΡΙΖΟΝΙ

Στὴ γῆ, ποτὲ ἡ ποίηση δὲν πεθαίνει.
Σὰ γάνουνται απ’ τὴ ζέστη τὰ πουλιά,
Φωνὴ απ’ τοὺς φράχτες μέσ’ στὴ σιγαλία,
Πάνω ἀπὸ ἀγρὸ νιοθέριστο, ἀνεβαίνει

Τοῦ τζιτζικὰ ἡ φωνή, που ἄρχοντας μπαίνει
Μέσ’ στὴν καλοκαιριάτικη χαρά.
Γιορτὴ... Κι’ ἂν κουραστεῖ καμιά φορά
Κάτω απ’ τὴ γλῶσσά της ἀνάπαψη χορταίνει.

Ποτὲ στὸν κόσμο δὲν πεθαίνει ἡ ποίηση...
Στὸ ἔρημο βράδυ τοῦ χειμῶνα ἡ παγωνιά
Τὴ σιγὴ ὑφαίνει, κι’ ἡ ζέση θὰ ἠχῇ σὲ

Φωνὴ τοῦ τριζονιοῦ απ’ τὴ γωνιά.
Κι’ ἡ σκέψη ἀκούει, θαρρεῖς, ἡ ναρκωμένη
Τὸ τζιτζικὰ σὲ ράχη ἡλιολουμένη.

(Μετάφραση)

ΡΟΖΕΛΑΝΤΙΑ

ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΒΕΛΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ (*) ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ROBERTΟΥ Α. ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΑΠ’ ΤΟ ΑΓΓΛΙΚΟ ΒΕΤΑΣ Σ. ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τζῶν—Ἀμεντ—Ὁλ

Ἐν’ ἀπόγεμα, τὴν περασμένη ἄνοιξη, ἡ καμπάνα τοῦ φρουρίου τοῦ Μόντ Χάουζ, στὸ Τένσταλ, ἀκούστηκε νὰ χτυπάῃ σὲ μιὰ ἀσυνήθιστη ὥρα.

Ἀπὸ ὅλες τίς μεριές, ἀπὸ τὸ δάσος, ἀπὸ τὰ χωράφια, και πλάι ἀπὸ τὸ ποτάμι, οἱ ἄνθρωποι ἄφηναν τὴ δουλειά τους, και τρέχανε στὸ μέρος που ἀκουγόταν ἡ καμπάνα. Στὸ χωριουδάκι τοῦ Τένσταλ μιὰ δὲμάδα ἀπὸ φτωχοὺς χωριάτες στεκόταν και ἀπορροῦσε για τὸ παράξενο.

Τὸ Τένσταλ ἔκεινο τὸν καιρὸ που θασίλευε ὁ Βασιλεὺς Ἑρρίκος ὁ ΣΤ’ εἶχε τὴν ἴδια ὄψη σὰν καὶ σήμερα.

Καμμὶν εἰκοσαριὰ ξύλινα σπίτια ἦταν σκορπισμένα σὲ μιὰ πράσινη κοιλάδα, που ἀνέβαινε ἀπὸ τὸ ποτάμι. Πρὸς τὰ κάτω ὁ δρόμος διασταυροῦνταν με μιὰ γέφυρα, κι’ ἀνεβαίνοντας ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, χάνονταν στὶς ἀρχὲς τοῦ δάσους, φτάνοντας ὡς τὸ Μόντ Χάουζ, κι’ ἀκόμα πιὸ μακριά, ὡς τὸ Μοναστήρι τοῦ Χόλυγουντ.

Στὴ μέση τοῦ χωριοῦ βρισκόταν ἡ ἐκκλησία ἀνάμεσα σὲ ψηλὰ δέν-

τρα. Ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη ἡ τοποθεσία τριγυρίζονταν ἀπὸ καταπράσινες φτελιές και ἀπὸ θαλαμιδιές τοῦ δάσους.

Κοντὰ στὴ γέφυρα ἦταν ἕνας πέτρινος σταυρὸς πάνω σ’ ἕνα βουνάλακι.

Ἐδῶ εἶχαν μαζευτῇ—πέντε ἑξῇ γυναῖκες κι’ ἕνας ψηλὸς ἄντρας με κοκκινωπὴ μπλούζα—και συζητοῦσαν ζωηρὰ γιατί ἐσήμαινε, ἄραγε, ἡ καμπάνα.

Ἐνας ταχυδρόμος εἶχε περάσει ἀπὸ τὸ χωριὸ μιὰ ὥρα πρίν, και ἤπιε ἕνα ποτήρι μύρτα χωρὶς νὰ ξεπεζέψῃ, γιατί εἶχε βιαστικὴ ἀποστολή. Ἀλλὰ δὲν ἤξερε οὔτε αὐτὸς τί συνέβαινε, ἔφερε μονάχα σφραγισμένα γράμματα ἀπὸ τὸν Σερ Ντάνιελ Μπράκλεϋ για τὸν Σερ Ὀλνιερ. Ὅτε, τὸν ἐφημέριο που φύλαγε τὸ Μόντ Χάουζ κατὰ τὴν ἀπουσία τοῦ Ἀφέντη.

Ἐάφνου ἀκούστηκε τὸ ποδοβολητὸ ἀλόγου, κι’ ἀμέσως ἀπὸ τὴν ἀκρὴ τοῦ δάσους και πάνω στὴ γέφυρα που ἀντηχοῦσε, φάνηκε νὰρχεται καθάλα ὁ νεαρὸς Ρίχαρτ Σέλτον, ὁ προστατευόμενος τοῦ Σερ Ντάνιελ.

Αὐτὸς ἐπὶ τέλους θὰ ἤξερε κατὶ. Τὸν χαιρετήσανε και τὸν παρακαλέσανε νὰ τοὺς ἐξηγήσῃ. Ἐκεῖνος κράτησε πρόθυμα τὰ ἡνία τοῦ ἀλόγου του—ἦταν ἕνας νέος δέκαοχτὼ χρονῶν, ἠλιοκαμένος, με γκριζὰ μάτια, με ζακέτα ἀπὸ δέρμα ἐλαφιῶ με μαῦρο βελουδένιο γιακά, πράσινη κουκούλα στὸ κεφάλι, και με ἕνα σιδερένιο τῶσο στὴ πλάτη. Ὁ ταχυδρόμος, φαίνεται, εἶχε φέρει σπου-

δαῖα νέα. Θὰ γινόταν μάχη. Ὁ Σερ Ντάνιελ διάταξε ὅσους μπορούσαν νὰ ρίχνουν τῶσο ἢ νὰ μεταχειρίζονται πέλεκυ, νὰ πάνε τὸ γρηγορότερο στὸ Κέττλεϋ, γιατί ἄλλοιῶς θὰ τὸν δυσχεροῦσαν σοβαρὰ. Ἀλλὰ με ποιὸν θὰ πολεμοῦσαν ἢ ποῦ θὰ γινόταν ἡ μάχη, ὁ Ντίκ δὲν ἤξερε τίποτα. Ὁ Σερ Ὀλνιερ θάρχετο ἀπὸ λίγο ὁ ἴδιος και ὁ Μπέννιτ Χάτς ἦταν κιόλας ὁπλισμένοι, γιατί αὐτὸς θὰ ὀδηγοῦσε τὴν δὲμάδα.

—Αὐτὸ εἶναι καταστροφή για τὸν καλὸ μας τόπο, εἶπε μιὰ γυναίκα. Καὶ πρόσθεσε:

—Ἄν οἱ βαρῶνοι κάνουν ὀλη τὴν ὥρα πολέμου, οἱ χωριάτες θὰ πεινάσουν.

—Μπᾶ! εἶπε ὁ Ντίκ, ὅποιος πάει μαζί του θὰ παίρνει ἑξῇ πέννες τὴν ἡμέρα και οἱ τοξότες δὲδεκα πέννες.

—Ἄν ζήσουν, ξανάπε ἡ γυναίκα, μπορεῖ νὰ γίνῃ αὐτό. Μ’ ἂν τύχῃ και πεθάνουν τότε τί γίνεται;

—Δὲ μπορεῖ νὰ βροῦν καλλίτερο θάνατο παρὰ πεθαίνοντας για τὸν ἄρχοντα τοῦ τόπου τους, εἶπε ὁ Ντίκ.

—Δὲν ξέρω ἐγὼ κανέναν ἄρχοντα τοῦ τόπου μου, εἶπε ὁ ἄνθρωπος με τὴν κοκκινωπὴ μπλούζα. Ἀκολουθήσα τὸς Βάλσιγκαμς. Πολεμήσαμε και νικήσαμε. Εἶναι δυὸ χρόνια ἀπὸ τότε ὡς τὴ γιορτὴ τῆς Ὑπαπαντῆς. Καὶ τώρα πρέπει νὰ πάω με τὸν Μπράκλεϋ! Ἐτσι λέει ὁ Νόμος. Καὶ σὺ, τὸ βρίσκεις φυσικὸ; Καὶ τί θὰ γίνῃ με τὸν Ντάνιελ και με τὸν Σερ Ὀλνιερ που δίνουν πῶτερη σημασία στὸ Νόμο παρὰ στὴν τιμιότητα; Δὲν ξέρω ἄλλον ἄρχοντα στὸν τόπο μου παρὰ τὸν καὺμένο τὸ Βασιλεῖ Ἑρρίκο ΣΤ’—ὁ Θεὸς γὰ τὸν εὐλογῇ—τὸν ἄθωο αὐτὸν ἄνθρωπο που τᾶξῃ χαμένα, και δὲ ξεχωρίζῃ τὸ δεξί του χέρι ἀπὸ τὸ ἀριστερό.

—Ἐχεις ἀσχημὴ γλῶσσα, φίλε, ἀπάντησε ὁ Ντίκ, κακολογώντας τὸν καλὸ σου ἄρχοντα και τὸν Βασιλεῖ μ’ αὐτὸν τὸν τρόπο. Ἀλλὰ ὁ Βασιλεὺς Ἑρρίκος—δὲξά νὰχουν οἱ Ἀγιοι—ξανάρθε στὰ λογικά του, και θὰ κανονίσῃ εἰρηνικά ὅλα τὰ ζητήματα. Ὅσο για τὸν Σερ Ντάνιελ, κανείς τὸν γενναῖο πίσω ἀπὸ τὴν πλάτη του. Δὲ θὰ σὲ μαρτυρήσω. Μὰ φτάνει πια ὡς ἐδῶ.

—Δὲ λέω καλὸ για σένα, μίστερ Ρίχαρτ, ξανάπε ὁ χωριάτης. Εἶσαι νέος ἀκόμα, ἀλλὰ ἄμα γίνῃς ἄντρας σωστός, θὰ δῇς ὅτι ἡ τσέπες σου θάνα ἄδειες. Δὲν λέω τίποτα πια. Οἱ ἄγιοι δὲ βοηθήσουν τοὺς γείτονες τοῦ Σερ Ντάνιελ, και ἡ Πανα-

γία ως προστατέψη τους προστατευόμενους του.

—Κλίψμπυ είπε ο Ρίχαρντ, αυτά που μου λές δεν είναι σωστά. Ο Σέρ Ντάνιελ είναι ο καλός μου Αφέντης και ο προστατής μου.

—Για έλα τώρα, να μου λύσεις ένα αίνιγμα ξανάπε ο Κλίψμπυ. Με ποιά κόμμα είναι ο Σέρ Ντάνιελ;

—Δέ ξέρω είπε ο Ντίκ κοκκινίζοντας λίγο, γιατί ο προστατής του είχε αλλάξει κόμματα συνεχώς την εποχή εκείνη που γινόνταν ταραχές και κάθε αλλαγή του φερνε αυξηση της περιουσίας του.

—Βλέπεις νεαρέ μου; ξανάπε ο Κλίψμπυ, γιατί αυτός στ' αλήθεια, πάει πότε από δω και πότε από κεί. Κοιμάται στο Λάγκαστερ και ξυπνάει στην Υόρκη.*

Εκείνη τη στιγμή ακριβώς ή γέφυρα αντήχησε από το ποδοβολητό αλόγου και ή συντροφιά γύρισε κι είδε ναρχεται καλπάζοντας ο Μπέννεντ Χάτς, ένας καστανός τύπος, με δυνατά χέρια και αργιωπή δψι όπλισμένος με σπαθί και με κοντάρι με σιδερένια περικεφαλαία στο κεφάλι και με δερμάτινο σακάκι.

Ήταν ένας φημισμένος άντρας σ' αυτά τα μέρη. Τό δεξί χέρι του Σέρ Ντάνιελ στην ειρήνη και στον πόλεμο κι' εκείνη την εποχή ήττανε χάρι στον Αφέντη του, αρχηγός εκατό πολεμιστών.

—Κλίψμπυ φώναξε δγές έξω από το Μόντ Χάους, και δγάλε και τους άλλους τους τεμπέληδες από την ίδια πόρτα. Ο Μπόγερ θά σάς δώσει στολές και περικεφαλαίες. Πρέπει να φύγουμε με τ' αλογα πριν νυχτώση! Πρόσεχε αυτό που θά σου πω. Ο Σέρ Ντάνιελ θά αμείψει εκείνον που θά φτάση πρώτος στην Πύλη του Γίτς. Αυτό να το προσέξετε καλά. Σε ξέρω πως δεν είσαι άξιος για τίποτα.

—Νάνσυ, πρόσθεσε σε μια από τις γυναίκες, είναι στην πόλη ο Γερο Απληγιαρντ;

—Σου έγγωμαι, απάντησε ή γυναίκα. Είναι σίγουρα στο χωράφι του.

(*) Τα δυό αντίθετα κόμματα είχαν της έδρες τους το ένα στο Λάγκαστερ και το άλλο στην Υόρκη. Και από κει πήγαν τα δνόματά τους: Λάγκαστριανό Ρόδο, και Υορκέζιο Ρόδο. Σ. τ. Μ.

Ετσι ή συγκέντρωση διαλύθηκε και ενώ ο Κλίψμπυ περπατούσε άργά πάνω στη γέφυρα, ο Μπέννεντ και ο νεαρός Σέλτον πήραν με τ' αλογα το δρόμο του χωριού και προσπέρασαν την εκκλησία.

—Θά δρούμε τώρα το γέρο-παράξενο, είπε ο Μπέννεντ. Θά ξοδέψει πιδ πολλή ώρα γκρινιάζοντας και φλυαρώντας για τον Έρρίκο τον Πέμπτο, από όση ώρα χρειάζεται ένας άνθρωπος για να πεταλώσει άλογο. Και όλα αυτά γιατί έλαβε μέρος σε πολλές μάχες, στη Γαλλία.



«Βγάλε μου το βέλος κι' άσε με να πεθάνω...»

Τό σπíti προς τό όποιο πήγαιναν ήταν τό τελευταίο του χωριού, τριγυρισμένο από πασχαλιές, και πέρα απ' αυτό από τρεις πλευρές, ήττανε ένα άνοιχτό λειβάδι που έφτανε ως τό δάσος.

Ο Χάτς ξεπέζεψε. Έδεσε τήνία πάνω στο φράχτη, και έχοντας στο πλάι του τον Ντίκ, προχώρησε στο χωράφι. Ήπου ο γέρο-στρατιώτης έσκαβε βαθειά, καλλιεργώντας τή λάχανά του, και κάπου-κάπου με σπασμένη φωνή σιγόλεγε μιά στροφή από κάποιο τραγούδι. Ήτανε ντυμένος με δέρμα από πάνω ως κάτω, μόνο ή κουκούλα του κι' ή γιακάς του ήταν από μαύρο μάλλινο υφανμα δεμένα με κόκκινο κορδόνι.

Τό πρόσωπό του ήταν στο χρώμα και στις ζάρες σάν καρδούφλουδο. Αλλά τή γερασμένα του γκριζά μάτια ήττανε ακόμα άρκετά καθαρά, κι' ή ματιά του πολύ ζωηρή. Ίσως να ήττανε κουφός. Ίσως να νόμιζε πως δεν άξιζε για ένα παλιό τοξότη του Αγκινκούρ, να δίνη προσοχή σε ό,τι γινότανε γύρω του. Γιατί ούτε ο άγγριος ήχος τής καμπάνας ούτε ο έρχομός του Μπέννεντ και του Ντίκ φάνηκαν να τον συγκινούν. Έξακολουθούσε να σκάβει, και να σιγοτραγουδάει τρεμουλιαστά:

Κυρά μου, ως ήταν να μπορής Τά γερατειά να λυπηθής!

—Νίκ Απληγιαρντ, είπε ο Χάτς, ο Σέρ Όλιβερ έμπιστευτάει σε σένα, και σου παραγγέλνει πως πρέπει ναρθής αυτή την στιγμή στο Μόντ Χάους, για να αναλάβεις τή Διοίκηση.

Ο γέρο-τοξότης τους κύταξε:

—Ο Θεός μαζί σας, άρχοντές μου, είπε μορφάζοντας. Και για που με τό καλό, άρχοντα Χάτς;

—Πηγαίνω στο Κάττλεϋ με όποιον μπορεί ναρθή μαζί μου ίππεύοντας, απάντησε ο Μπέννεντ. Εκεί κοντά, φαίνεται, πως γίνεται μάχη, και ο άρχοντάς μου χρειάζεται ενίσχυση.

—Α! αλήθεια, είπε ο Απληγιαρντ. Και πόση φρουρά θά μ' αφήσετε, για να ξέρω;

—Θά σου αφήσω έξη καλούς άντρες και τον Σέρ Όλιβερ μαζί, απάντησε ο Χάτς.

—Δε θά κρατηθής ή θέσις, είπε ο Απληγιαρντ; ή άριθμός δε φτάνει. Θά χρειάζότανε καμιά σαρανταριά για να νάναι άρκετοί. —Τι λές; γι' αυτό ήρθαμε εδώ γέρο-παράξενο; Ποιός άλλος εκτός από σένα θά μπορούσε να κάνει κάτι στο Μόντ Χάους, με μιά τέτοια φρουρά; είπε ο Μπέννεντ.

—Ετσι λοιπόν. (Όταν τή θρίσκατε σκούρα, θυμόσατε τό γέρο Ντίκ, απάντησε ο Απληγιαρντ. Κα νένας από σάς δεν είναι άξιος να άνέβει σ' άλογο ή να κρατησει τόξο. Και όσο για να τοξεύη καλά—Αγίε Μιχαήλ—αν ξαναγύριζε ο γέρο-βασιλιάς Έρρίκος ο Πέμπτος, θά σκότωνε να τοϋ ρίχνετε άπάνω του, και θά σάς πλήρωνε, μάλιστα, ένα φαρδίνι τή ριζιά!

—Δέν έχεις δίκιο, Νίκ. Υπάρ-

χουνε μερικοί που τοξεύουν καλά, και τώρα, είπε ο Μπέννεντ.

—Που τοξεύουν καλά! φώναξε ο Απληγιαρντ. Ναι! Μα ποιός μπορεί να σημαδέυη σωστά; Χρειάζεται καλό μάτι, και τό κεφάλι σε κατάλληλη θέση άνάμεσα στους ώμους. Και τώρα, πές μου, πόσο μακριά μπορεί να φτάση ένα καλό ρίξιμο, από επιτήδειο τοξότη, Μπέννεντ Χάτς;

—Νά σου πω, είπε ο Μπέννεντ. Άς πούμε από δω, ως τό δάσος.

—Α! θάτανε λίγο μακρύτερα, είπε ο γέρος γυρίζοντας να δή την απόσταση, και θάζοντας τό χέρι πάνω από τή μάτια, στάθηκε και κοίταξε.

—Τι κοιτάς; ρώτησε ο Μπέννεντ, κοροϊδεύοντας. Μήπως βλέπεις τον Έρρίκο τον Πέμπτο;

Ο Γέρο-τοξότης εξακολουθούσε κοιτάζοντας πάνω στο λόφο, χωρίς να μιλή. Ο ήλιος έλαμπε πλατειά πάνω στα λειβάδια που απλώνονταν στις πλαγιές. Μερικά άσπρα προβάτκια έβόσκαν εκεί. Όλα ήταν ήσυχα, και μόνο ο μακρυνός ήχος τής καμπάνας άκουγότανε.

—Τι τρέχει, Απληγιαρντ; ρώτησε ο Ντίκ.

—Κοιτάζω τή πουλιά, είπε ο γέρος.

Και πραγματικά, στην άκρη του δάσους, εκεί που μιά λουρίδα από δέντρα προχωρούσε μέσα στα χωράφια και τέλειωνε με μιά τοϋφα από πυκνές πράσινες φυτιές, πάνω κάτω σε απόσταση που θάφτανε ένα ρίξιμο τόξου, φάνηκαν πουλιά να πετάν εδώ κι' εκεί σάν τρομαγμένα.

—Και τι σε νοιάζει για τή πουλιά; είπε ο Μπέννεντ.

—Α! απάντησε ο Απληγιαρντ, μπορεί να είσαι σόφος για να πολέμας, Μπέννεντ Χάτς. Αλλά μάθε ό,τι, τή πουλιά, στις περιοχές που υπάρχουν δάση, είναι στην πρώτη γραμμή τής μάχης. Κοίττα λίγο, αν μείνουμε εδώ έτσι εκτεθειμένοι, μπορεί στο δάσος μέσα να μάς παραμονεύουνε τοξότες. Και τότε θά δούμε τι άξίζει ή σοφία σου.

—Τι λές, γέρο γκρινιάρη; είπε ο Χάτς, δεν υπάρχουν εδώ κοντά μας άλλοι, έξω από τους ανθρώπους του Σέρ Ντάνιελ στο Κάττλεϋ. Είσαι τόσο άσφαλισμένος σ' αυτό τό μέρος, όσο και μέσος στο φρούριο του Λονδίνου, και άδικα τρομάζεις τον καθένα για λίγους σπίνους και για σπουργίτια.

—Άκου τον! είπε μορφάζοντας ο Απληγιαρντ πόσοι ύπουλοι έχθροι θάκοθαν και τή δυό τή ατύχ-

τους για να μπορούσαν να ρίξουνε σ' έναν από μάς ένα βέλος. Αγίε μου Μιχαήλ! Μάς μισούνε σάν άγριόγατες, καλέ μου!

—Ναι! αλήθεια! μισούνε τον Σέρ Ντάνιελ, απάντησε ο Χάτς άτάραχα.

—Μισούνε τον Σέρ Ντάνιελ και όλους που πάνε μαζί του. Και πρ-

τα-πρώτα τον Χάτς και τον γέρο Νικόλα τον τοξότη, είπε ο Απληγιαρντ. Κοίταξε δω! αν ήττανε στην άκρη του δάσους ένας έχθρός, και σ' κι' εγώ στεκόμαστε σε καλό στόχο, όπως αυτή τή στιγμή—φύλαξέ μας αγίε μου Γιώργη—ποιόν νομίζεις πως θά διάλεγε από τους δυό μας;

(Ακολουθεί)

ΕΝΑ ΕΞΥΠΝΟ ΠΑΙΔΙ

ΙΝΔΙΑΝΙΚΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΟΤΕΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

Α'.

Η γέννηση του Ράμα

Μιά φορά κι' έναν καιρό, σε κάποια πολιτεία των Ινδιών, ζούσε ένας παπός—Βραχμάνους λένε εκεί τους ιερωμένους—που δεν του έλειπε τίποτα. Είχε καλή γυναίκα, μεγάλη κι' ωραία εκκλησιά σάν παλάτι—παγόδες λένε εκεί τις εκκλησιές—με τή δωδεκακέφαλη θεά της, την άγρια και σκληρή, που τή φοβόταν πολύ ο κόσμος και τής έστελνε κάθε μέρα πρόσφορα και τάματα ένα σωρό. Ένας μόνο ήταν ο καϋμός του πλούσιου Βραχμάνου. Ο Βισνού, ο μεγάλος θεός των Ινδιών, δεν του χάριζε παιδιά.

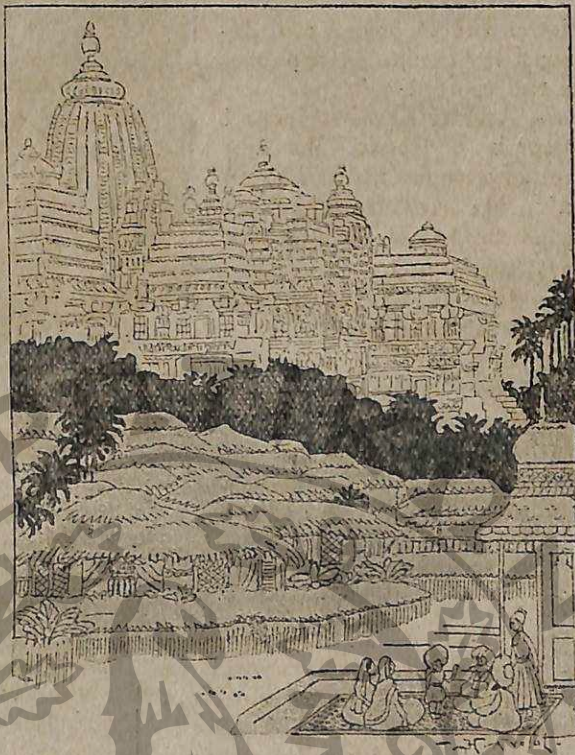
Αλλά με τή πολλά παρακάλια, ο θεός τον λυπήθηκε, και μιά ευτυχισμένη μέρα, ή Βραχμάναινα του έφερε στον κόσμο ένα άγοράκι. «Επί τέλους! φώναξε ο Βραχμάνος όταν του πήγαν τήν είδηση. Έχω κι' εγώ ένα παιδί, να τό κάμω παπά και να τό αφήσω μιά μέρα στο πόδι μου! Στην παγόδα αυτή δεν θά μπη ποτέ άλλος, ξένος». Η χαρά του όμως κόπηκε άμα είδε τό νεογέννητο: Ήταν ένα παιδί άσχημο, καμπούριο, στραβοπόδαρο. Μπορούσε ποτέ να γίνη παπός τέτοιο τέρας;... Ένας Βραχμάνος πρέπει να νάναι ίσιος σά λαμπάδα...

Όποσδήποτε, ο δύστυχος πατέρας άρχισε να παρηγοριέται, καθώς μεγάλωνε τό παιδί κι' έδειχνε μιά προίμη κι' έκτακτη έξυπνάδα. Ούτε ή ράχη του βέβαια έσιαζε, ούτε τή ποδιά του ξεστολίζονταν. Μίλησε όμως γρήγορα, έπαίρνε εύκολα τή γοήμματα, και σ' ό,τι τό ρωτούσαν, είχε πάντα μιά νόστιμη, έξυπνη απάντηση, —χωριστά τ' άστεία που έλεγε μόνο του, άρώτητα,—κι' έκανε τους ανθρώπους να σκάζουν στα γέλια. «Πάλι καλά, έλεγε ο πατέρας του, τουλάχιστο δεν είναι κουτός. Κάτι θά μπορέσω να τον κάμω. Τό κάτω-κάτω, όταν θά πεθάνω, θά τοϋ αφήσω τήν περιουσία μου. Κι' ως ζήση».

Τόν έβγαλε Ράμα, τόν έτρεφε και τόν έντυνε καλά, τόν έσοϋδαζε, τόν καμάρωνε (μόνο για τήν έξυπνάδα του) και τόν αγαπούσε πολύ. Χωρίς όμως να φαντάζεται και τή δόξα που περίμενε τόν μικρό αυτόν καμπούρη και στραβοπόδαρο...

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ



Μυθιστόρημα υπό ANDRÉ LAURIE

ΠΡΟΑΣ Ο ΝΙΚΙΟΥ

—Μετάφραση ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Ο ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ

ΚΙ' ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ ΤΟΥ

Βρισκόμαστε στον τρίτο χρόνο της 112ης Ὀλυμπιάδας. Δυὸ ἀγόρια δώδεκα ὡς δεκατριῶν χρόνων περνοῦν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τοὺς στενοὺς δρόμους τῆς Πέλλας τῆς Μακεδονίας. Μαζί τους πάει καὶ ὁ παιδαγωγός τους, πού φορτωμένος μὲ χειρόγραφα καὶ μουσικὰ ὄργανα, περπατᾷ κουτσάινοντας, ἐνῶ ἐκείνα προχωροῦν χοροπηδώντας στὸ πλάι του.

—Ἀπὸ ἐδῶ, Πρόα, εἶπε ὁ Περδίκκας μ' ἐπιτακτικὸ ὕψος, τραβώντας τὸν παιδαγωγό του ἀπὸ τὸ ροῦχο του. Ξέρεις πῶς θέλουμε νὰ περάσουμε ἀπὸ τὸ μεγάλο δρόμο.

—Ἀπὸ τὸ μεγάλο δρόμο! ἀπόρησε ὁ Πρόας. Μὰ ἔτσι ξεμακραίνουμε πολὺ ἀπὸ τὸ σπίτι. Θὰ κάνουμε μισῆς ὥρας δρόμο παραπάνω. Μὰ γιὰ ποῖο λόγο, παιδί μου;

—Θέλουμε νὰ ἰδοῦμε τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀλέξανδρου, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀμύντας, ὁ μικρότερος ἀπὸ τ' ἀγόρια.

—Ναί, θέλουμε νὰ μποῦμε στὸ παλάτι καὶ νὰ ἰδοῦμε τὴν εἰκόνα, ὅπως ἔλος ὁ κόσμος, πρόθεσε προστακτικὰ ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός.

Καὶ φωντώνοντας ξαφνικά, συνέχισε:

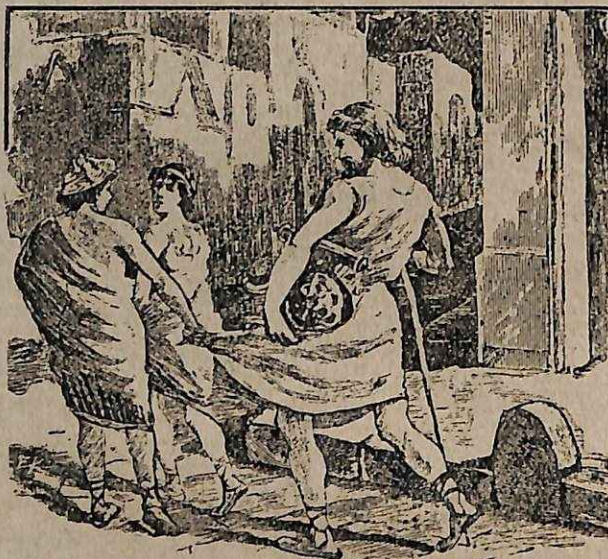
—Νομίζω πῶς εἶμαι ἐλεύθερος νὰ διαλέξω τὸν περίπατό μου! Ξεχνᾷς, δούλε, ποῖος εἶσαι καὶ ποιοὶ εἶμαστέ! Πρέπει τάχα νὰ σοῦ θυμίσω πῶς οἱ μαθητὲς σου κατὰγονται ἀπὸ τοὺς Ἡρακλείδους καὶ εἶναι ξαδέλφια τοῦ Ἀλέξανδρου;

—Συχνὰ πυκνὰ μοῦ τὸ λές αὐτὸ καὶ δὲν εἶναι φόβος νὰ τὸ λησμονήσω, ἀπάντησε ὁ παιδαγωγός χωρίς νὰ δείξει διαφορετικὰ πῶς πειράχτηκε μὲ τὸν τρόπο τοῦ Περδίκκα.

Καὶ σέρνοντας ὅσο μπορούσε καλύτερα τὸ ἀριστερό του πόδι, πού εἶχε μείνει σκατεμένο ἀπὸ τότε πού μιὰ μακεδονικὴ λόγχη τὸν πλήγωσε στὴ μάχη τῆς Χαϊρώνειας, ἀκολούθησε καρτερικὰ τὰ δυὸ ἀγόρια. Μὰ ὁ Περδίκκας, πού ὅσο ἀσυλλόγιστη ἦταν ἡ γλώσσα του, τόσο εὐγενικὴ ἦταν ἡ καρδιά του, εἶχε κιό-

λας μετανοιώσει γιὰ τὰ σκληρὰ του λόγια.

—Συχώρεσέ με, Πρόα, εἶπε γυρίζοντας πρὸς τὸ μέρος τοῦ παιδαγωγοῦ του, σοῦ μίλησα ἀστόχαστα. Δὲν εἶναι φταίξιμο δικό σου πού εἶσαι δούλος. Ἔτσι τὸ θέλησε ὁ πόλεμος. Καὶ θὰ ἦμουν πολὺ πρόστυχος νὰ βρίσκω ἕναν καλὸ στρατιώτη, ἐγὼ πού γιὰ μόνη μου φιλοδοξία ἔχω νὰ δοξαστῶ μιὰ μέρα πολεμώντας. Ποιὸς ξέρει! Ἴσως νὰ μοῦ τύχει καὶ μένα νὰ πέσω στὰ χέρια τοῦ ἐχ-



—Ἀπὸ δὴ Πρόα, εἶπε ὁ Περδίκκας, τραβώντας τὸν παιδαγωγό του ἀπὸ τὸ ροῦχο.

θροῦ. Μὰ ἐσὺ τὸς ξέρεις πῶς συχνὰ μιλάω ἀστόχαστα καὶ πῶς εἶμαι πῶς πολὺ δρμητικὸς παρὰ μυαλωμένος. Ἡ μητέρα μου λέει πῶς σ' αὐτὸ φταίει τὸ αἷμα τῶν Ἡρακλείδων, πρόσθεσε τ' ἀγόρι μ' ἀπλοϊκὴ ὑπερφάνεια.

«Εἶτε Ἡρακλείδης εἶτε ὄχι, εἶναι μιὰ γενναία καρδιά», συλλογιζόταν ὁ ἀγαθὸς Πρόας, κοιτάζοντας μὲ πατρικὴ στοργὴ τὴν περήφανη κορμωστασιὰ καὶ τὰ γαλανὰ μάτια τοῦ μαθητῆ του.

—Δὲν κατηγορῶ τὰ αἰσθηματὰ σου, παιδί μου, τοῦ ἀπάντησε δυνατά. Τὸ ξέρω πῶς εἶσαι ζωηρὸς κι' εὐκολα ἀρπάζεσαι, κι' ὅταν καμμιὰ φορὰ γλωσσάσεις ξέρω πῶς δὲν τὸ κάνεις ἐξεπότηδες. Ἀλλὰ καλὰ κάνεις πού στὸ πρόσωπό μου σέβασαι τίς ἀτυχίες τοῦ πολέμου. Καὶ σοῦ πρέπει νὰ ἀναγνωρίζεις τὸ ἀδικο, ἐσὺ ὁ αὐριανὸς πολεμιστής.

Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα, ὁ Πρόας καὶ τὰ παιδιά εἶχαν βγεῖ ἀπὸ τὰ στενὰ καὶ σκοτεινὰ δρομάκια, καὶ πῆγαν κατὰ τὸ παλάτι ἀπὸ τὸν κεντρικὸ δρόμο. Ἐδῶ τὰ σπίτια ἦταν μεγάλα καὶ κομψά, τὸ κατὰστρωμα ἦταν πλακόστρωτο καὶ ὁ δρόμος φαρδύς. Σημάδια ἀναμφισβήτητα τοῦ πολιτισμοῦ, πού ἔδειχναν ὅτι αὐτοὶ πού οἱ Ἕλληνες ὀνόμαζαν βαρβάρους καὶ πού ὠστόσο τοὺς εἶχαν νικήσει, εἶχαν δανειστεῖ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνες τὰ μυστήρια τῆς Τέχνης, κρατώντας γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους τίς πολεμικὲς ἀρετές.

Δὲν εἶχαν περάσει οὔτε ἑκατὸ χρόνια ἀπὸ τότε πού ὁ βασιλεὺς Ἀρχέλαος, βλέποντας τὴ μεγάλη ὑπεροχὴ τῶν γειτόνων του, ἀποφάσισε νὰ τοὺς μιμηθῇ. Μετάθεσε τὴν πρωτεύουσα τῆς Μακεδονίας ἀπὸ τὴν Αἰγὴ στὴν Πέλλα, ἀνοικοδόμησε τὴν πολιτεία, ἔστησε ὀχυρώματα, χάραξε δρόμους, ἀναδιοργάνωσε τὸ στρατό, προστάτευσε μὲ ὅλες του τίς δυνάμεις τὰ γράμματα, τίς ἐπιστήμες καὶ τίς τέχνες. Φώναξε τὸν Ζεῦσι γιὰ νὰ τοῦ ζωγραφίσῃ τὸ παλάτι του. Ἦρθε ὁ Εὐριπίδης καὶ ἐγκαταστάθηκε στὴν Αὐλή του. Ὅλα αὐτὰ τὰ εὐγενικὰ παραδείγματα δὲν λησμονήθηκαν. Οἱ διάδοχοί του τὸν ξεπέρασαν καὶ μάλιστα τὸν ἐπὶσκίασαν. Ποιὸς θυμᾶται τὴν τῶρα τὸν Ἀρχέλαο, μπροστὰ στὸν Φίλιππο τὸν Μακεδόνα; Μὰ καὶ τοῦ Φιλίππου τὸ δνομα δὲν κοντεύει νὰ σβῶσει μπροστὰ στὴ δόξα τοῦ Ἀλέξανδρου;

Μὲ γιγάντια δῆματα προχώρησε ἡ πρόοδος. Ὁ Ἀπελλῆς διαδέχθηκε τὸν Ζεῦσι, καὶ τὰ ἀριστουργήματα τοῦ δικοῦ του τοῦ πινέλου ξεπέρασαν τοῦ πρώτου τίς τοιχογραφίες. Ἐνα δνομα ἐνδοξότερο ἀπὸ τοῦ Εὐριπίδη ἦταν σὲ ἔλυν τὰ στόματα. Ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ μεγαλύτερος φιλόσοφος, ἀφ' οὗ θάμπωσε τὴν Ἀθήνα μὲ τὴ διδασκαλία του, χάρις στὴν ἐπιμονὴ τοῦ Φιλίππου γύρισε πίσω στὴν πατρίδα του, τὰ Στάγειρα, κι' ἀνέλαβε ἐκεῖ τὴν ἀνατροφή τοῦ Ἀλέξανδρου. Ἔτσι σ' ἐκείνη τὴ μικρὴ γωνιά τῆς Χαλκιδικῆς ὁ ἀπαράμιλλος δάσκαλος δίδαξε στὸ ἐξαιρετικὸ παιδί κάθε ἀρετὴ καὶ κάθε μεγάλη σκέψη.

Τελικὰ ὁ Φίλιππος τελειοποίησε τὴ μακεδονικὴ φάλαγγα σὲ τέτοιο σημεῖο, ὥστε μ' αὐτὴν ἐκεῖνος μὲν ὑποδούλωνε τοὺς Ἕλληνες καὶ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἀργότερα ἔκανε θαύματα.

Εἴκοσι χρόνων ἦταν μόλις ὁ Ἀλέξανδρος, ὅταν ὁ θάνατος τοῦ πατέρα του τὸν ἔφερε στὸ θρόνο. Ὁ μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλη ἔδειξε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς μὲ τὴ φρόνηση καὶ τὴ δύναμη τῆς ἐσωτερικῆς πολιτικῆς του πῶς ἦταν ὠριμος γιὰ νὰ γίνε βασιλεὺς.

Εἰρήνευσε τὴν Ἑλλάδα, ὑπόταξε τοὺς βαρβάρους γειτονές του. Μὰ ἡ Ἑλληνικὴ χερσόνησος ἦταν πολὺ στενὴ γιὰ τὴ φιλοδοξία του, καὶ ὅστερα ἀπὸ λίγο, δίνοντας ἐλεύθερη διέξοδο στὴν κατακτητικὴ ἐρμὴ του, χύθηκε στὴν Ἀσία.

Τὰ πολιτισμένα ἔθνη ὑποκλίνονταν μπροστὰ στὸ νέο κατακτητὴ πού μὲ μιὰ φούχτα στρατιῶτες κατάρρε νὰ συντρίψει τὸν κολλοσσὸ τῆς περσικῆς αυτοκρατορίας. Κι' ἐκεῖνος, ἀκολουθώντας τὸν προορισμὸ του, ἐριχνε κάθε μέρα στὸν κόσμο κι' ἕνα καινούργιο δνομα ἀθάνατης νίκης: ὅστερα ἀπὸ τὸν Γρανικὸ ὁ Ἰσός, μετὰ τὸν Ἰσὸ ἡ Τύρος, ὅστερα τὰ Ἀρβηλα.

Ὁλόκληρη ἡ οἰκουμένη ἀντηχοῦσε ἀπὸ τοὺς θρίαμβους τοῦ Ἀλέξανδρου· κι' ὅπως μπορεῖ νὰ φαντασθῇ κανεὶς, στὴν Πέλλα ὁ ἐνθουσιασμός ἦταν πολὺ μεγαλύτερος ἀπ' ὅπουδῆποτε ἄλλο. Οἱ γέροι καὶ τὰ παιδιά—οἱ μόνοι πού εἶχαν μείνει στὸν τόπο—δὲν μιλοῦσαν γιὰ τίποτ' ἄλλο. Οἱ πρῶτοι ὀλίσβονταν γιὰ τὴ χαμένη δύναμή τους, κι' οἱ δεῦτεροι ἀναστέναζαν πού δὲν μπορούσαν ἀκόμη νὰ πάρουν τὰ ὄπλα. Ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ τὸ παλάτι, ὅπου ἔμενε ἡ μητέρα τοῦ βασιλεῖ, ἡ Ὀλυμπιάδα, βρίσκονταν πολιορκημένα ἀπὸ περιέργους πού ζητοῦσαν μὲ ἀπληστία νὰ μάθουν τὰ νέα.

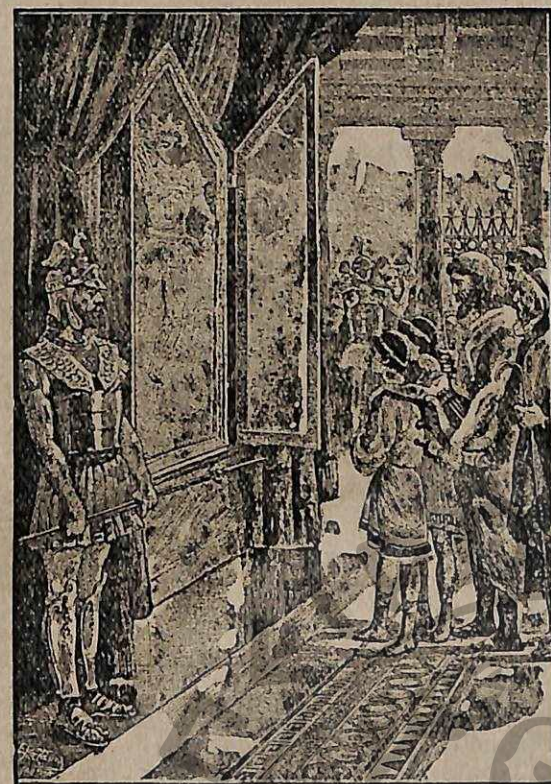
Ἦσαν πῶς ὁ Ἀλέξανδρος τὴν ἀγαποῦσε τρυφερώτατα καὶ πῶς κάθε μέρα τῆς ἔστελνε ἀγγελιοφόρους.

Συγκινημένη ἀπὸ τίς τόσες ἐκδηλώσεις τοῦ κόσμου, ἡ περήφανη Ὀλυμπιάδα ἀποφάσισε ἐπιτέλους νὰ θγάλει ἔξω, ὥστε νὰ μπορέσουν ἔλναι νὰ τὴν ἰδοῦν, τὴν περιφρημὴ εἰκόνα, τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ Ἀπελλῆ, πού παρᾶστανε τὸν Ἀλέξανδρο νὰ κραδαίνει κεραυνό. Ἔως τότε μόνον, σὲ λιγοστοὺς φίλους τὴν εἶχε δείξει, ἐνῶ ἔλος ὁ κόσμος γύρευε νὰ τὴν δῇ. Ἔτσι τώρα εἶχαν ἐκθέσει τὴν εἰκόνα στὸν πυλῶνα τοῦ βασιλικοῦ παλατιοῦ, πού ἦταν ἕνα εὐρύχωρο κτίριο σύνθετο ρυθμοῦ, χτισμένο

σὲ διάφορες χρονικὲς περιόδους ἀπὸ διαφόρους Ἕλληνες ἀρχιτέκτονες.

Παραταγμένοι μπρὸς τὴν εἰσοδὸ σὲ τριπλὴ γραμμὴ, οἱ ἐπισκέπτες περιμέναν τὴ σειρά τους γιὰ νὰ περάσουν μπροστὰ ἀπὸ τὴν εἰκόνα ἐκείνου πού γέμιζε τὴν οἰκουμένη μὲ τὴ δόξα του. Καὶ ἡ τελετὴ γινόταν μὲ θρησκευτικὴ σχεδὸν εὐλάβεια γιὰτὶ καὶ τοῦ ζωγράφου ἡ φήμη ἔκανε ἀκόμη γοητευτικώτερη τὴ δόξα τοῦ νικητῆ.

Σιωπηλὰ στάθηκαν νὰ θαυμάσουν τὴν εἰκόνα καὶ οἱ δυὸ μαθητὲς τοῦ Πρόα μὲ τὸ δάσκαλό τους. Εἶδαν γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸν ἡμίθεο νὰ πλανιέται στὸν οὐρανὸ περικυκλω-



«Τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ Ἀπελλῆ παρᾶστανε τὸν Ἀλέξανδρο νὰ κραδαίνει κεραυνό...»

μένος ἀπὸ σύννεφα, καὶ νὰ κρατᾷ στὸ ὕψωμένο χέρι του τὸ σύμβολο τῆς θείας παντοδυναμίας. Μὰ πολὺ γρήγορα οἱ φρουροὶ ἔδωσαν τέλος στὴν ἐπισκεψὴ τους· παραχώρησαν τὴ θέση τους σ' αὐτοὺς πού στέκονταν ἀπὸ πίσω τους καὶ τὰ παιδιά βρέθηκαν πάλι στὸ δρόμο.

Ἀμέσως τότε λύθηκε ἡ γλώσσα τους. Ὁ Ἀμύντας πού τὸν συγκινοῦσε τὸ ὠραῖο σ' ἔλες του τίς ἐκδηλώσεις, θαύμαζε παρὶσσότερο ἀπ' ἔλα τὴν καλλιτεχνικὴ δμορφιὰ τῆς εἰκόνας. Μὰ στὸν Περδίκκα εἶχε κάνει μεγαλύτερη ἐντύπωση ἡ ἀποθέωση τοῦ ἥρωα.

—Πῶς εἶναι δυνατό νὰ παρου-

σιάζονται τόσο ζωντανὰ τὰ πράγματα; ἔλεγε ὁ ἕνας. Νομίζεις κανεὶς πῶς βλέπει τὸν ἴδιο τὸ βασίλειό πού θ' ἀνοίξει τὸ στόμα του νὰ μιλήσει.

—Γιατὶ νὰ εἶμαι παιδί, γιὰτὶ νὰ μὴ μπορῶ κι' ἐγὼ νὰ εἶμαι μαζί του; φώναξε ὁ ἄλλος. Ἀν ἦμουν μεγαλύτερος πέντ-ἕξ χρόνια, θὰ μ' ἔφηνε βέβαια ὁ πατέρας μου. Καὶ θὰ στεκόμουν στὸ πλεῦρό τοῦ Ἀλέξανδρου. Θὰ ἔπαιρνα κι' ἐγὼ μέρος σ' ἀνδραγαθήματα του. Κι' ἴσως νὰ μπορῶσα, ὅπως κι' οἱ ἄλλοι, νὰ δοξαστῶ στίς μάχες καὶ νὰ δείξω στὸν κόσμο πῶς ἀξίζω τ' ὄνομά μου. Σκληρὴ τύχη! Ἀδίκη τύχη! πού μ' ἔδεσες ἐδῶ μὲ τίς γυναῖκες καὶ μὲ τοὺς γέρους, ἐνῶ οἱ Μακεδόνες τραβοῦν ἐμπρὸς γιὰ νὰ κατακτήσουν τὴν Ἀσία.

—Υπομονή, υπομονή! ἀποκρινόταν ὁ Πρόας. Γρήγορα θὰ σοῦ δοθεῖ κι' αὐτὴ ἡ εὐκαιρία νὰ δώσεις ἢ νὰ λάβεις χτυπήματα. Ἐδῶ σχεδὸν δὲν λείπει ὁ πόλεμος.

—Ὅχι, ὄχι, ἔλεγε ὁ Περδίκκας, πού ἡ φιλοδοξία του τὸν ἔκανε νὰ ξέρει κάπως καλύτερα τὰ πράγματα παρὰ τὴ νεαρὴ ἡλικία του. Τίποτα πιά δὲν θὰ μείνει νὰ κάνω ἐγὼ, ὅταν θὰ εἶμαι σὲ ἡλικία νὰ μπῶ στὴ φάλαγγα.

—Πιστεύεις λοιπὸν πῶς ἡ ἡλικία εἶναι τὸ σπουδαιότερο γιὰ ἕνα πολεμιστῆ; παρατήρησε ὁ παιδαγωγός. Σκέψου, παιδί μου, πῶς τὸ κυριώτερο τώρα εἶναι νὰ ἐτοιμαστῇς μὲ προσεκτικὰ διαβάσματα γιὰ τὰ μελλοντικὰ καθήκοντά σου. Ἀν θέλεις νὰ γίνεις καλὸς στρατιώτης, ἡ μόνη σου σκέψη πρέπει νὰ εἶναι τώρα πῶς νὰ εἶσαι καλὸς μαθητής.

—Καλὸς μαθητὴς γιὰ νὰ γίνω καλὸς στρατιώτης! ἔκανε ὁ Περδίκκας. Ὡσὰν ἡ ἀνδρεία νὰ μαθαίνεται ἀπὸ τὰ βιβλία.

—Ἡ ἀνδρεία ὄχι βέβαια, ἀλλὰ ὁ τρόπος γιὰ νὰ μπορέσει νὰ τὴν χρησιμοποιήσει κανεὶς καλύτερα. Μήπως φαντάζεσαι πῶς γεννιέται κανεὶς μεγάλος στρατηγός ἢ καὶ πῶς γίνεται χωρὶς νὰ ἐργαστῇ ἐντατικὰ;

—Μήπως θέλεις τώρα νὰ μοῦ πτεῖς πῶς ὁ Ἀλέξανδρος ἦταν κανένας σχολαστικὸς βιβλιοφάγος;

—Δὲν λέω αὐτὸ τὸ πράγμα, ἀγαπητὲ Περδίκκα, ἀλλὰ λέω πῶς ὁ Ἀλέξανδρος εἶναι τὸ ὑπέροχο παράδειγμα μιᾶς ἐξαιρετικῆς μόρφωσης.

(Ἀκολουθεῖ)



ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ (*)

(Μερικά από τ' «ἀπηνεργήματα κομμάτια» 1941-1944)

ΠΑΣΧΑΛΙΝΗ ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Στή θεία Ἀγάπη φτέρωσε
τὴν ἁγία Ἐλπίδα, Θεέ, ἡ
γαλήνη πού ἀπολύτρωμα
στό φῶς τῆς μᾶς καλεῖ—
Σὲ κόσμο εἰρήνης ν' ἀκουστῇ
τὸ θεῖο «Χριστὸς Ἀνέστη»
καὶ νὰ βροντήσῃ ἐλεύθερο
τὸ ἀγαπῆ τὸ φιλή....

Κωστής Μυρτιάς



ΕΛΛΑΔΑ

«... Καὶ ἂν ἔπρεπε
ὁ πτερωθεὶς κ' ἐπνίγη
θαλάσσιον, ὅπως ἔπρεπε!»
Ἄφ' ὕψους ὅπως ἔπρεπε!

ΚΑΛΒΟΣ

Δὲν μετανοῶν οὐδὲ καὶ τώρα οὐδὲ
[ποτέ!]
Βαθὺ ἡλιοχάραμα καβάλλα στ' ἄσπρο
[μου ἀτι]
Γιὰ τοῦ βουνοῦ τὴν ἀψηλότερη κορφή
Πῆρα κοτρώνι καὶ γικρεμὸ τὸ γιδο-
[ιστρατί.

Τυφῶνες κ' ἀστροπέλεκτα χυμὸν στ'
[ἀνέβασμά μου]
Κι' ὁλόρθο ἐγὼ στὸν χαλασμὸ κ' ὁλό-
[ιστην ἑλάτι!]
Ἀλαλιασμένος θώραγεν ὁ κάμπους τὴν
[πλαγιά]
Κι' ἐγὼ παράφορα ὄρυγα γιὰ τ' οὐ-
[ρανὸν τὰ πλάτη.

Κι' ἔφτασα τέλος! Οὐτε χόρτο κ' οὐτε
[ἀνθός,
Οὐτε ζωὴ καμμιὰ στὸ χέρσο μου βα-
[σίλειο!]
Μονάχα πού τὸν γεύτηκα πλατιά τὸν
[σοῦρανό,
Κατάματα πού ἀντίκρυσα καὶ χόρτασα
[τόν ἥλιο...

Κι' ἦρθε ξάφνου καὶ μ' ἔριξε—καὶ
[πέφτω, ἀκόμα πέφτω!—
Κι' ἦρθε ξάφνου καὶ μ' ἔριξε ἕνας ἄ-
[νεμος τὴν ὥρα
Ποῦ πρόσωπο μὲ πρόσωπο μιλῶσα στὸ
[Θεό,
Μὰ ὡς πέφτω, τὸ κεφάλι μου ψηλά
[κρατᾷ τὴν μπόρα!

Πέφτοντας ξέρω ἀπὸ ποῦθε ἐγὼ ἔχω
[πέσει!]
Πέφτοντας τὴν κορφή ἔχω μπρὸς τοῦ
[τραχιτοῦ δρόμου!]
Κι' ἡ κόμη μου ἀνεμίζει φλογερή,
Κι' ὁλόσπρον ἀστράφτει στὴ νυχτιά τὸ
[μέτωπό μου.

Καὶ σ' ὅποιο χάος στροβιλισθῶ, καὶ σ'
[ὅποια βάρη]
Μὲ ρίξει ὁ ἄνεμος καὶ τ' ἄγριο ριζικό
[μου,
Χορεύει κλέφτικο ἡ ψυχὴ μου στὴν
[κορφή]
Καὶ τ' ἀψηλὸ τὸ μετερίζι εἶναι δικό μου!
Ἐθνικὸν Ἰδεῶδες

(*) Παρακάτω τὰ παιδιά μου ν' ἀρχίσουν
ἀμέσως νὰ μὲν στέλνουν κομμάτια, γιὰ
λίγα ἔχω καὶ παλιά. Πρὸς τὸ παρόν, κατα-
γὰ τὴν βαθμολόγησιν τῶν κομματιῶν μὲ Α, Β καὶ Γ.—Σημ. τ. Δ.

ΣΑΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙ...

Ἔκανε ἕνα κοῦο προχτές Θεέ, μου!
Τουρτουρίζαμε ὅλοι σὶδὸ σπῆτι χωρὶς
φωτιά, τριβίσαμε ἀπελπισμένα τὰ χέρια
μας, μὰ πὺ νὰ ξεσταθοῦμε. Τότε ἡ
γοιὰ γιαγιά μου ἄρχισε νὰ μᾶς λέει
ἕνα ἀλλόκοτο παραμῦθι: τὸλεγε ἄργα
καὶ κοιτάζε στὴ γωνιά τοῦ κρεεροῦ
δωμάτιου ποῦχομε τὸ εἰκονοστάσι μας
μὰ μὲ σβηστὸ καντήλι γιὰ τὸ λάδι
εἶναι πολὺ ἀκριβό:

«Ἦταν κάποτε, παιδιά μου, μιὰ
χώρα ἄλλὰ μιὰ χώρα ὅχι ἀπ' τὶς συνη-
θισμένες. Ἦταν γεμάτη ἥλιο, χαρά,
γαλάσιες ἐλπίδες: τὰ χωριά τῆς ἦσαν
μεστὰ πάντα σὰν κόρφος μάνας, καὶ
καλόκαρδα τ' ἀγέρια τῆς. Οἱ εἰδυλλια-
κὲς ἀκρογιαλιές τῆς ἀφουγκραζόντανε
τῆς θάλασσας τὴν ἡσυχὴ ἀνασεμιά.
Καὶ τὴν κατοικοῦσαν, γίκα μου, λε-
βέντες μὲ λαξεμένα γερά κορμιά κ' ὅλο
ἀγάπη ψυχές. Ταξίδευαν σ' ὅλες τὶς
θάλασσες νὰ βροντοφωνάζουν τὴν πί-
στη τους στὴ ζωὴ, καὶ φύτευαν πάντα
ἐλίες, μόνο ἐλίες, τὰ δέντρα τῆς εἰρή-
νης. Ἦταν μιὰ βλογιμένη χώρα, ἡ ἀ-
γαπημένη τοῦ Κυρίου πού τὴν κατοί-
κοῦσε ὁ «περιούσιος» λαὸς του.

Μὰ ἦρθε ἡρόνια δίσεχτα ἀγγο-
νάκια μου, ἔπρεπε πείνα καὶ θανατικὸ
στὴ βλογιτὴ τὴ χώρα. Ἀνῶναν τὰ πάγ-
καλα κορμιά τῶν ἀνθρώπων, χέρσωνε ἡ
γῆ τους. Ξεράθηκαν τ' ἀθάνατα τ' ἀ-
γρίλια κ' ἔπεσε στὰ στεγνά μιὰ τέτοια
ὁμίχλη, τόσο πηχτὴ καὶ μαύρη, πὺ δὲν
ἐβλεπε τίποτα μπρὸς σου, κ' ἄρχισε ὁ
βλογιμένος ὁ λαὸς, τυφλὸς νὰ πολεμᾷ
ἀνάμεσόν του. Ποιὰ μὲν χυλόνταν τ' ἀδε-
ρφικὸ τὸ αἷμα, κλαίγαν οἱ μάνες πὺ
χάναν τὰ παιδιά τους, δδύρουνταν τὰ
παιδιά π' ὀρφάνευαν, καταριόντανε τὴν
δμήχλη καὶ ἰκέτευαν τὸν Κύριο νὰ τὴν
πάρει, νὰ φέρῃ ἑαυτὰ τὴν ἀνοιξὴ γιὰ νὰ
γίνουμε πάλι ὁ δοξαστὸς λαός, νὰ φυ-
τεῖν ἐλίες παντοῦ ἐλίες εἰρηνοφό-
ρες...»

Μὰ σὰν εἶπε τοῦτα, ἡ γοιὰ γιαγιά
μου βουβήθηκε κ' ἔμεινε ἐταὶ κοιτών-
τας τὰ εἰκονίσματα ὅρα πολλή. Κι' ἐγὼ
σὰν ἔσκυψα κοντὰ τῆς νὰ τὴν ρωτήσω
γιὰ τὸ σῶπας, εἶδα στὰ βαθουλωμένα
ἀπ' τὴ δουλειὰ κ' ἀπὸ τὰ χρόνια μα-
γουλά τῆς νὰ κυλοῦνε δάκρυα. Κι' ἔ-
μεινε τὸ παραμῦθι μὲς, χωρὶς νὰ μά-
θουμε τί ἀπόγινε. Μὰ ὅπως καὶ νάναι,
ἡ ἀνοιξὴ ἔδωκε στὸ τέλος. Τὸ ξέρω.
Πάντα ἐρχεται ἡ ἀνοιξὴ, ὅσο κ' ἂν
κάποτε ἄργει.

Ἰάκινθος



ΠΕΙΝΑ

Χαρά Θεοῦ σήμερα! Ὁ ἥλιος λάμ-
πει κ' οἱ ξεστὲς ἀκτίνες του χύνουν
παρηγοριά κ' ἐλπίδα στὶς δοκιμασμέ-
νες ἀνθρώπινες ψυχές...

Βγήκα μὲ τὴν οἰκογένειά μου ν' ἀ-
πολαύσω τὴν λιανίδα. Στὸ ἄλσος σε-
βίριζαν φαγητὸ σὲ ὑπαίθρια τραπέζα-

νια. Διαλέξαμε μιὰ θέσι κ' ἐγκαταστα-
θήκαμε.

Ἀφ' οὗ ἱκανοποιήσαμε ἀρκετὰ τὴν
πείνα μας, ἐτοιμαστήκαμε νὰ φύγουμε,
ὅταν πλησιάζει στὸ πεζούλι τῆς βεράν-
τας ἕνα χλωμὸ ἀγοράκι καὶ κατὶ ψι-
θυρίζει μὲ συστολή. Τοῦ δίνω ἕνα μι-
κρὸ χαρτονόμισμα, ἐνῶ προσπαθῶ νὰ
μάθω τί ἄλλο ἐπιθυμεῖ.

—Τὸ κόκκαλο ἀπ' τὸ πιάτο σας, μὺ
λέει.

Δάκρυα γέμισαν τὰ μάτια μου κ' ἕνα
βαρὺ σύννεφο σκίασε τὸ λαμπρὸ φῶς
τοῦ ἡλίου...

Τριανταφυλλάκι



ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

Τὸν Νηρέα μας ξυπνοῦνε
ἕνα πρωῒνὸ, παιδιά,
γιὰ βραβεῖο νὰ τοῦ ποῦνε
πὺς ἐπῆρε, τί χαρά!
Μὰ γυρνώντας ὁ τεμπέλης
ἀπὸ τᾶλλο τὸ πλευρὸ,
«ὅστερα πὺ θὰ ξυπνήσω, λέει,
πόσο ἀλήθεια θὰ χαρῶ!»
Ἀετιδεὺς



«Ὡ!...—στοχάζεται ὁ Ντιντῆς—
νὰ φαντάζεται κανεὶς
τὰ πεντάδυμα μαρὰ
ὅτι κάθε πὺ πεινάσουν
γιὰ νὰ πάνε νὰ θηλάσουν
πρέπει νὰμπουν στὴν... οὐρά!»
(Γεγονός)

Κωστής Μυρτιάς

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ 303^{ος} ΛΥΣΕΙΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Φέτος θὰ γίνουν δύο Διαγωνισμοὶ
Λύσεων. Ὁ πρῶτος, πὺ προκηρύσσε-
ται σήμερα εἶναι γιὰ τὴ λύσιν τῶν
Πνευματικῶν Ἀσκήσεων πὺ θὰ δη-
μοσιευθοῦν στὰ φυλλάδια τῆς τετρα-
μηνίας *Μαῖον*, *Ιουνίου*, *Ιουλίου* καὶ
Αὐγούστου 1945.

Χάρτης Λύσεων (λυσόχαρτο) δὲν ὑ-
πάρχει. Ἀλλὰ πρὶν λήξῃ ἡ προθεσμία
γιὰ τὴν ἀποστολὴ τῶν λύσεων τοῦ
πρῶτου τούτου φυλλαδίου, θὰ τυπώσω,
καὶ ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ διαγωνισθοῦν,
θὰ προμηθευθοῦν ἐγκαίρως. Γιὰ τὴν λύ-
σιν σὲ ἄλλο χαρτὶ εἶναι ἀπαράδεκτες.

Γιὰ νὰ λάβῃ κανένας μέρος στὸν
Διαγωνισμό, πρέπει νὰ εἶναι συνδρο-
μητὴς (μὲ ψευδώνυμο ἢ χωρὶς ψευδῶ-
νυμο, ἀδιάρητο) ἀδελφὶ συνδρομητοῦ
(πὺ αὐτὸ πρέπει νάχῃ ψευδώνυμο) ἢ
ἀγοραστὴς ψευδωνυμοῦχος ἐπίσης. Κα-
νενας δὲν εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ λύσῃ
ὅλες τὶς Ἀσκήσεις: στὸ λυσόχαρτό του
θὰ γράφῃ ὅσες λύσεις βρῖσκει, ἔστω
κ' ἀπὸ δύο-τρεις σὲ κάθε φυλλάδιο.
Καὶ μπορεῖ νὰ στείλῃ τὶς λύσεις
πολλῶν φυλλαδίων μαζί—κάθε φυλλα-
δίον ὅμως σὲ χωριστὸ λυσόχαρτο—ἀρ-
κεὶ νὰ μὴν ἔλῃ ἡ προθεσμία τοῦ ἀρ-
χαιοτέρου.

Τοὺς ἄλλους ὅρους τοῦ Διαγωνισμοῦ
—πὺς χωρίζονται οἱ λύτες σὲ τάξεις
κατὰ ἡλικία, πὺς ἀπονέμονται καὶ τί
εἶναι τὰ βραβεῖα κτλ.—θὰ τὰ ἴδῃτε
στὸν Ὁδηγὸ τοῦ Συνδρομητοῦ, ὅταν
τυπωθῇ. Δὲν εἶναι ἀπαραίτητο νὰ τοὺς
ξέρετε, γιὰ ν' ἀρχίσετε νὰ βρῖσκετε
καὶ νὰ στέλνετε λύσεις.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ 1945

«Οὐτε χαρτάκι!» — «Ὅλα ἀπ' τὴν ἀρχή. — Ἔτος 67ον ἀπὸ οὐκὸν
μόνο μῆνες (Μαῖος—Δεκέμβριος). — Περίοδος Γ', Τόμος 1ος. —
Τρία νέα ἀναγνώσματα: «Πρὸς ὁ Νικίον», «Τὸ μαῦρο βέλος»,
«Ἐνα ξυπνο παιδί». — Πὺς κανονίζεται ἡ συνδρομὴ, ἡ τιμὴ τοῦ
φύλλου, τὸ δικαίωμα ἐγκρίσεως Ψευδωνύμου κτλ. — Ἡ λοιπὴ
ὕλη. — Ματαίωση παιδιῶν Διαγωνισμῶν καὶ προκηρυσσὴ νέων. —
«Ἡ 47η Κυριακή». — Πνευματικὲς Ἀσκήσεις καὶ Λύσεις. —
Ἀς θυμηθοῦμε λίγο καὶ τὸ Ξεσπάθωμα.



ΤΑΝ γραφτὸ νὰ μεί-
νουν στὴ μέση τὰ Νέα
τοῦ 1944. Ἡ ξενικὴ Κα-
τοχή μὲ τὶς τόσες στε-
ρήσεις καὶ δυσκολίες, κ'
ἡ φοβερὴ στάσις μετὰ τὴν
ἀπελευθέρωσιν, δὲν μ' ἀ-
φῆσαν οὐτε νὰ τελειώσω
τὸν προηγούμενον τόμο μου,
οὐτε ν' ἀρχίσω ἐγκαίρως
τὸν κατωκινῶ. Ἐνα χρό-
νο σχεδὸν ἔλῃ νὰ βγάλω
φυλλάδιο! Καὶ σήμερα, πὺ
εἶμαι ὁπωσδήποτε σὲ θέσιν νὰ
συνεχίσω τὴν ἐκδόσή μου, τί-
ποτα παλιὸ δὲν μοῦ μένει πιά.
Γιὰ τὰ γραφεῖα μου, στὴν ὁδὸν Εὐριπί-
δου 42, ληλητήθηκαν, πυρπολήθηκαν,
γρεμισθήκαν. Οὐτε Μητρώο Συνδρο-
μητῶν γλύτωσα, οὐτε Εὐρετήριο Ψευ-
δωνύμων, οὐτε βιβλίον, οὐτε χειρόγρα-
φο, οὐτε κλισέ, οὐτε φυλλάδιο, «οὐτε
χαρτάκι» καθὼς λέει κ' ὁ κ. Φαίδων.
Κάμιν κ' οἱ τελευταῖοι μου Τόμοι,
πὺ δὲν τοὺς ἔλῃ μεταφέρει ἀκόμη
στὴν ἀποθήκην τῆς ὁδοῦ Μεσολογίου,
ὅστε δὲν ὑπάρχουν παρὰ ὅσοι ἦταν
εὐχαιρόμενοι στὴν ἀποθήκην αὐτή, πὺ
εὐτυχῶς δὲν ἔπαθε τίποτα. Καὶ τώρα
εἶμαι ἀναγκασμένη νάχρῃσιν ἀπ' τὴν
ἀρχή. Μπαίνω σὲ νέα, τρίτη αὐτῇ, Πε-
ρίοδο, πὺ εὐχόμαι κ' ἐλπίζω νὰ μὴν
ἔχῃ τὸ φλιβερὸ τέλος τῆς δευτέρας.
Ἀφῖνω τὴν «Ἀντικρίση», πὺ καὶ τὸ
πρωτότυπὸ τῆς καὶ ἡ μετάφρασίς τῆς
χάθηκαν, καὶ βίξω στὴ θέσιν τὸν
«Πρόσαντα τὸν Νικίον» (ἕνα θαυμάσιον
μυθιστόρημα πὺ ἀναπαραστάται τὴ μα-
θητικὴ ζωὴ στὴν ἀρχαία, τὴν κλασσικὴ
Ἑλλάδα αὐτὸ τὸ ἔχει μεταφράσει γιὰ
τὴ «Βιβλιοθήκη» μου ὁ Κωστής Παλα-
μᾶς ἄλλὰ ἐπειδὴ ἡ παλιά αὐτὴ μετά-
φρασις εἶναι σὲ ἀποδοτικὴν ἡμερὰ κα-
θαρεύουσας, τὴ διασκευάζει στὴ δημο-
τικὴ ἡ δ. Γεωργία Ταρσούλη. Κ' ἀντὶ
γιὰ τὸ «Ἀγῶν Μαρτύρων αἵμα», δημο-
σιεύω τὸ περίφημον, ἱστορικὸ καὶ πο-
λεμικὸ μυθιστόρημα «Τὸ μαῦρο βέ-
λος» τοῦ Στήβενσον πὺ τὸ μετα-
φράζει ἀπ' τὸ ἀγγλικὸ ἡ κ. Πεζοπού-
λου. Μὰ κ' ἡ Κυρὰ-Μάρθα, ἡ ἀγαπη-
μένη τῶν μικρῶν, δὲν θὰ συνεχίσῃ «Τὰ
ἑφτά παιδιά, καθένα μὲ τὸ ἐλάττωμά
του», κ' ἀρχίζει ἀπὸ σήμερα νὸ ἀνά-
γνωσμα, «Ἐνα ξυπνο παιδί», πὺ θὰ
διασκευάσῃ πολὺ καὶ μικροὺς καὶ με-
γάλους.

Ἀλλὰ πρὶν σὰς πῶ γιὰ τὴν ἄλλη
ὕλη τοῦ 1945, ἄς ἴδωμε πὺς κανονί-
ζεται τὸ «οἰκονομικὸ ζήτημα», πὺ
σήμερα εἶναι πρωταρχικόν. Γιὰ νάντα-
ποκρίνομαι στὰ ἔξοδα καὶ νὰ βγαίνω
ἀπρόσκοπτα, ἡ ἐτήσια συνδρομὴ—ὀκτά-
μηνι αὐτὸ τὸ χρόνο—δὲν μπορεῖ νὰ
εἶναι μικρότερη ἀπὸ χίλιες τριακό-
σιες δραχμές. Ἐπομένως ἡ ἐξέμνη,

δηλαδὴ τεσσάρων μηνῶν, πρέπει νὰ
εἶναι ἑπτακόσιες δραχμές. Ἐπειδὴ
ὅμως ξέρω πὺς πολλὰ παιδιά, μὲ τὴ
σημερινὴ δυσπραγία, δὲν θὰ μπορού-
σαν νὰ πληρώνουν οὐτε κατὰ τετρα-
μηνία, σκέφθηκα, γιὰ νὰ μὴ μὲ
στερηθῇ οὐτε τὸ πῶς πτωχὸ Δια-
πλάσιον, νὰ πωλῶ τὰ φυλλάδιό
μου καὶ διὰ τοῦ Πρακτορείου, στὰ
κίοςκια, στὰ βιβλιοπωλεῖα, καὶ στὸ
γραφεῖόν μου, πρὸς *σαράντα δραχμές*.
Καὶ γιὰ νάχῃ κ' ὁ ἀγοραστὴς τὰ δι-
καιώματα συνδρομητοῦ, (συμμετοχὴ
στοὺς Διαγωνισμοὺς, στὴν Ἀλληλο-
γραφίαν στὶς Μικρὲς Ἀγγελίες κτλ.)
ἀρκεῖ νὰ πάρῃ ψευδώνυμο, πληρώνον-
τας γιὰ τὴν ἐγκρίση δρ. 200. (Ὁ ἐτή-
σιος συνδρομητὴς θὰ πληρώνῃ μόνο
δρ. 100). Κ' ἐπειδὴ λέμε τώρα γιὰ
ψευδώνυμο, σημειώσω πὺς ὅλων τῶν
παλιῶν ἢ ἰσχυρῶν ἔχει λήξῃ, καὶ καθένas
σας τώρα πρέπει νάνανεώσῃ τὸ παλιὸ
τοῦ ἢ νὰ πάρῃ νέο. Μόνον ἐγὼ δὲν εἶ-
μαι ὑποχρεωμένη νὰ κρατῶ τὰ παλιά
καὶ νὰ μὴν τὰ δίνω παρὰ στοὺς περσι-
νοὺς κατόχους, γιὰ τὸ Εὐρετήριο Ψευ-
δωνύμων δὲν ἔχω πιά καί... ἀρχίζω ἀπ'
τὴν ἀρχή. Προσθέτω, πὺς ὅταν παρα-
γέλνεται ψευδώνυμο, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ προ-
τιμώμενον, γράφετε μου καὶ δύο-τρία
ἄλλα, γιὰ νὰ σὰς διαλέγω χωρὶς χρονο-
τριβή. Ὅσο γιὰ τὴν τιμὴ τῶν παλιῶν
μου Τόμων, εἶναι πρὸς τὸ παρόν ἀπὸ
δρ. 1500 καὶ ἄνω. Τὸ τιμολόγιόν τῶν Μι-
κρῶν Ἀγγελιῶν θὰ τὸ βλέπετε κάθε
φορὰ στὸ φυλλάδιο. Μικρὰ Μυστικά,
Χάρτης Λύσεων. Ὁδηγὸς Συνδρομη-
τοῦ, δὲν ὑπάρχουν. Θὰ περιμένετε ὡς
νὰ τυπώσω.

Κ' ἄς γυρίσουμε στὴν ὕλη, γιὰ νὰ
τελειώσωμε. Ὁ κ. Φαίδων θὰ ἐξακο-
λουθῇ τὶς «Ἀθηναϊκὲς Ἐπιστολές»
του, κ' οἱ λοιποὶ συνεργάτες μου δὲν
θὰ πᾶν βέβαια νὰ μὲν στέλνουν
ποιήματα καὶ πεζά. Ὁ Ἀναστάσιος ὑπό-
σχεται νὰ σὰς γράφῃ τὴν «47η Κυρια-
κή», γιὰ τὴν καλὴν ἀντίληψιν, οἱ
ἀπαντήσεις σας στὴν πάντα ἐπὶκαρὴν
ἐρώτησή μου, σάθηκαν σὲ σπῆτι τοῦ
σκιτισσογράφου, πὺ τις εἶχε πάρει γιὰ
νὰ ξεχωρίσῃ ὅσες θὰ εἰκονογραφοῦσε.
Θὰ γίνω ἐπίσης ὁ τόσος πρωτότυπος
Διαγωνισμὸς γιὰ ἐπανόρθωσιν «Ἱστορι-
κῶν Ἀνακρίσεων», καθὼς κ' ὁ Δια-
γωνισμὸς Λεωκῶν Λέξεων γιὰ τὴν αὐ-
τῶν τὰ χειρόγραφα ὑπάρχουν σὰς σπῆτι
ἐπὶκαρῶν συνεργάτων πὺ εἶχε
πάρει γιὰ νὰ τὰ μελετήσῃ. Ὅλοι οἱ
ἄλλοι, πὺ δὲν πρόφτασαν νὰ δημο-
σιευθοῦν τ' ἀποτελέσματα, ματαίω-
νται: Διαγωνισμοὶ Λύσεων Πνευματικῶν
Ἀσκήσεων ἀπὸ τὸν 299ον ὡς τὸν 302ον,
ὁ τελευταῖος πρὸς σύνθεσιν Ἀσκήσεων
κτλ. Γιὰ τὴν ἐξέμνην ὅχι μόνο οἱ Συλ-
λογές σας καὶ οἱ Λύσεις σας, παρὰ κ'
οἱ δικές μου, πὺ τις φύλαγα κατὰ σει-

ρά, γιὰ νὰ τὶς δημοσιεύω λίγο-λίγο.
ὅστε μετὰ τὶς Λύσεις τοῦ 31ου φύλλου
τοῦ 1943, ἄλλες δὲν εἶναι δυνατό νὰ
δημοσιευθοῦν. (Οἱ Πνευματικὲς Ἀσκή-
σεις πὺ δημοσιεύονται σὲ σημερινὸ
φυλλάδιο, ἦσαν στοιχειοθετημέναι γιὰ
τὸ φυλλάδιο τοῦ περσινοῦ Ἰουλίου, πὺ
δὲν τυπώθηκε. Ἀλλες δὲν ἔχω. Γιὰ τὸ
ἐπόμενο θὰ κάμῃ μερικὲς ὁ Ἀναστάσιος.
Στὸ μεταξύ ὅμως νὰ μὲν στείλετε καὶ
σεῖς, ἐκτὸς Διαγωνισμοῦ, ὅσες θέλετε,
εἴτε νέες, εἴτε ἀπὸ παλιὲς Συλλογές
σας, ἂν ἐννοεῖται, εἰς τὴν ἀδημοσίευ-
την). Νέος Διαγωνισμὸς Λύσεων, ὁ 303ος,
ἀρχίζει ἀπὸ σήμερα. Στὰ ἐπόμενα θὰ
προκηρυχθῶν κ' ἄλλοι, πολλοὶ καὶ
διάφοροι, καθὼς καὶ Πένταθλο, γιὰ τὴ
διετία 1945-1946.

Αὐτὰ εἶχα νὰ σὰς πῶ. Ὅσο γιὰ
Διαγωνισμὸν Ξεσπάθωματος (ἐγγραφὴς
δηλ. νέων συνδρομητῶν) οὐτε τοῦ προη-
γουμένου μπορῶ πιά νὰ δημοσιεύω
τ' ἀποτελέσματα, ἀφ' οὗ ἐκάρησαν τὰ...
τεφτερία μου, οὐτε νέο κρίνω κατάλ-
ληλὴ τὴν περίστασις νὰ προκηρυσσῶ.
Ἀλλ' αὐτὸ δὲν θὰ ἐμποδίσῃ βέβαια τὰ
Διαπλάσιον πὺ μ' ἀγαποῦν, νὰ
μὲ συστήσουν καὶ σ' ἄλλα παιδιά καὶ
νὰ τὰ κάμουν νὰ γίνων συνδρομητὲς
μου. Ξέρω καλὰ πὺς τὰ Διαπλάσιον-
λα πὺ μ' ἀγαποῦν, ξεσπαθώνουν, ὅταν
κ' ὅσο μποροῦν, ὅχι γιὰ τὴν ἀμοιβή
καὶ τὸ βραβεῖον, παρὰ γιὰ νὰ κάμουν
καλὸ στὸ παιδί πὺ ἐγγράφουν, καλὸ
σὲ μένα, πὺ τὸ Ξεσπάθωμα μὲ διαδίδ-
δει, καὶ καλὸ σ' ὅλους γενικά, γιὰ
μὲ τὸ Ξεσπάθωμα τὸ περιοδικὸν τοῦτο
ἀποκτᾷ περισσότερα μέσα γιὰ νὰ βελ-
τιώνεται, νὰ προοδεύῃ...

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθήναι. ὁδὸς Γ' Σεπτεμβρίου 28
τὴν 3 Μαΐου 1945

ΑΓΑΠΗΤΑ μου παιδιά, πρῶτα-
πρῶτα σὰς εὐχόμαι τὸ Καλὸ Πάσχα
καὶ στέλνω σ' ὅλους καὶ σ' ὅλες τὸ μη-
τρικὸν μου φιλὶ τῆς Ἀγάπης. Μαζὶ μὲ
μένα, σὰς εὐχόμαι καὶ σὰς χαίρετοῦν
ὁ διευθυντὴς μου, ἡ Κυρὰ-Μάρθα, ὁ
Ἀναστάσιος, οἱ Ἀδελφεῖς τοῦ κ' οἱ συνερ-
γάτες μου. Εὐχαριστῶ τὸ Θεὸ πὺ πὺ
τοὺς φύλαξες ὅλους—ἐγὼ δὲν πεθαίνω,
θὰ εἶδ' ὅσο θὰ εἶ κ' ἡ Ἑλλάδα—ὅλους
ἐκτὸς ἀπὸ ἕνα...

Ἀ, πόσο μὲ λήπησε ὁ πρόωρος, ὁ ἄ-
δικος θάνατος τοῦ Τέλλου Ἀργα! Τὸν
θεωροῦσα τόσος δικό μου, πὺ μὲν φαί-
νεται τώρα πὺς ἔλειψε κάποιος ἀπὸ τὸ
σπῆτι μου τὸ ἴδιο. Σήμερα δὲν μπορῶ,
ἀλλ' ἀργότερα θὰ σὰς γράψω πολλὰ γιὰ
τὸν ποιητὴ καὶ τὸν ἄνθρωπον πὺ χά-
σαμε.

Ἡ «Ἀθηναϊκὴ Ἐπιστολή» τοῦ κ.
Φαίδωνος καὶ τὰ δικὰ μου «Νέα τοῦ
1945» σὰς πληροφοροῦν γιὰ τὴ συμφο-
ρὰ πὺ πάθαμε κατὰ τὰ Δεκεμβριανά,
καὶ μὲ τί τρόπο τὴν ἀντιμετωπίζουμε,
γιὰ νὰ ἐξακολουθήσουμε τὸ ἔργο μας.
Τὴν παραμικρὴ ἀμφιβολία δὲν ἔχω ὅτι
θὰ μᾶς βοηθήσετε. Θὰ ξαναγίνετε συν-
δρομητὲς—τὸ καινούργιον μου Μητρώον
στὰ πρόσφυγνά μου γραφεῖα σὰς περι-
μένει—θὰ μὲν ἐγγράφετε κ' ἄλλους καί,
ὅσοι δὲν μπορεῖτε, θ' ἀγοράζετε πρὸς τὸ
παρόν τὸ φυλλάδιόν μου καὶ γιὰ νὰ σὰς
γνωρίσω, γιὰ νάχῃ τὴ διευθυνσή σας,

